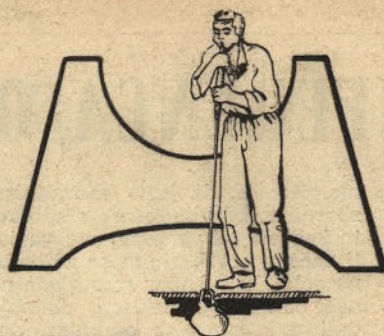

Urejuje uredniški odbor: Raci Viktor, Bevec Justa, Premec Jože, Korbar Heda, Marcen Alojz, Gerhard Jože, Strgaršek Janko. Odgovorni urednik Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasila kolektiva Steklarne Hrastnik. tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišeeji AERO kemična in grafična industrija Celje. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421-2/72 z dne 3. 1. 1973).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto IX

Hrastnik, 7. 4. 1973

Št. 4

POSLOVNI ODBOR SPREJEL DRUŽBENI PLAN ZA LETO 1973

Osnova za izdelavo družbenega plana za leto 1973 so bile razpoložljive obstoječe proizvodne kapacitete, število delovnih dni, število zaposlenih in novo instalirane proizvodne kapacitete, katere bodo aktivirane v začetku junija 1973. V obratu ročne in polavtomatske proizvodnje smo za izdelavo letnega plana upoštevali 240 čistih delovnih dni, v obratu avtomatske proizvodnje pa je število čistih delovnih dni za posamezne stroje različno, predvsem zaradi menjav orodij za posamezne izdelke in upoštevali smo tudi remonte, ki so predvideni v letu 1973. Na osnovi čistih delovnih dni in normativov za posamezne izdelke smo dobili naslednje pokazatelje.

PROIZVODNJA

S planom za leto 1973 predvidevamo, da bomo v obratu ročne in polavtomatske proizvodnje proizvedli 8.171.940 kg steklenih izdelkov, kar je za 4,04 % več kot smo proizvedli v letu 1972. Za obrat avtomatske proizvodnje predvidevamo, da bomo leto izdelali 11.866.850 kg izdelkov, kar je 13,6 % več kot smo proizvedli lani. Celotna proizvodnja za podjetje kot celoto je predvidena v višini 20.038.790 kg, kar je za 10,7 % več kot smo proizvedli v preteklem letu.

PRODAJA

S planom prodaje predvidevamo, da bomo celotno proizvodnjo,

ki znaša 20.038.790 kg, tudi prodali. Od skupne prodaje predvidevamo, da bomo na domačem trgu prodali 13.550.680 kg in 6.488.110 kg na tuja tržišča. Po bruto prodajnih cenah znaša skupna vrednost prodaje 194.525.045,00 din. Glede na naše prodajne pogoje znašajo skupne odbitne postavke (rabat, lom, sconto) 13.990.584,00 din. Celotna vrednost neto prodaje — realizacija stekla — se predvideva v višini 180.534.497 din, od tega znaša vrednost prodaje na domačem trgu 130.370.602,00 din in 50.163.895,00 din na tuja tržišča. Neto prodajne cene za kg prodanega stekla so predvidene na domačem trgu 9,62 din, na tujih tržiščih povprečno 7,73 din in povprečna prodajna cena za celotno prodajo je predvidena 9,01 din.

POSLOVNI STROŠKI

Za realizacijo fizičnega obsega plana za leto 1973 predvidevamo, da bomo porabili za 93.413.594,00 din poslovnih stroškov. V masi poslovnih stroškov predvidevamo, da bodo materialni stroški doseženi v višini 76.258.450 din, amortizacija 7.669.360 din, pogodbene obveznosti 3.762.000 din in zakonske obveznosti 5.793.794 din. Ko od celotnega dohodka, predvidenega v višini 180.534.497 din, pokrijemo planirani del poslovnih stroškov, nam ostane dohodek za razdelitev v višini 87.120.903 din, od tega za osebne dohodke 60.006.292 din in za bruto sklade 27.114.611 din.

v času odmrznitve, medtem ko za mazut in butan tega nismo upoštevali; ker pa ti dve postavki predstavljata visoko udeležbo v stroških energetskega virov in če pride do povišanja cen, bomo morali izdelati rebalans plana.

S planom za leto 1973 predvidevamo, da bomo imeli 1820 zaposlenih. Povprečni neto osebni dohodek je predviden v višini 1.863,72 din na zaposlenega na mesec. Glede na predvideno višino mese za osebne dohodke bi v letu 1973 znašala planska vrednost točke 1,34 din.

Pri predvideni vrednosti točke in povprečnem neto osebnem dohodku na zaposlenega so upoštevana merila samoupravnega sporazuma za oblikovanje mese za osebne dohodke in predstavlja masa 60.006.292 din zgornjo mejo po samoupravnem sporazumu, saj so z zakonom v letu 1972 bile valorizirane le prvi dve skupini za 100 din na mesec. Po kazalcih plana za leto 1973 znaša faktor stimulacije 24 %. Tudi boljši rezultati poslovanja nam po sedaj

veljavnih zakonskih predpisih ne dajejo možnosti za izplačevanje višjih osebnih dohodkov, ker je tudi faktor stimulacije — stimulativen del omejen na višini 25 %. Vsa sredstva, ki bi jih ustvarili s faktorjem stimulacije nad 25 %, predstavljajo akumulacijo podjetja (sklade).

Ko so poslovni odbor, odbor za plan in finance in vodje enot na seji dne 27. marca 1973 razpravljali o planu za letošnje leto, so prišli do zaključka, da rezultati, ki so s planom začetni, ne bodo prišli sami od sebe, temveč bo potrebno, da se za izvršitev prevzetih planskih nalog v polni meri angažiramo vsi zaposleni. Naše delo naj ne bo usmerjeno samo na področje doseganja fizičnih kazalcev, temveč tudi v čim večjo štednjo na vseh nivojih materialnega poslovanja. V našem seznamu vrst stroškov je dovolj takšnih, na katerih porabo lahko direktno vplivamo s svojim načinom ravnanja in uporabe.

Krsnik Franjo

PREDLOG DELITVE CELOTNEGA DOHODKA V LETU 1973 V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIM V LETU 1972

	Doseženo 1972	Plan 1973	Indeksi: 1972 100
1. Celotni dohodek	152.205.125,34	180.534.497,00	118,61
2. Materialni stroški	67.207.779,49	76.258.450,00	113,47
3. Amortizacija	9.423.335,25	7.669.350,00	81,39
4. Pogodbene obveznosti	3.692.059,15	3.762.000,00	101,89
5. Zakonske obveznosti	4.344.300,12	5.723.794,00	131,75
6. Poslovni stroški (2 3 4 5)	84.667.474,01	93.413.594,00	110,33
7. Dohodek za razdelitev (1 manj 6)	67.537.651,33	87.120.903,00	129,00
8. Za osebne dohodke	54.178.789,15	60.006.292,00	110,76
9. Za bruto sklade	13.358.862,18	27.114.611,00	202,97

V materialnih stroških je na prvem mestu poraba energetskega virov (mazut, električna energija, butan, voda, kisik) v višini 22.493.000 din, na drugem mestu so surovine 15.000.000 din in kot

tretji najvišji strošek je pomožni material (kartoni, papir, barve) v višini 11.500.000 din. V materialnih stroških smo za določene vrste stroškov že upoštevali povišanja cen, ki bi stopile v veljavo

Steklarski mojster Markelj Franc s svojimi sodelavci pri izdelavi razsvetljavnih teles

REZULTATI IZVOZA ZELO UGODNI

Plan izvoza za leto 1973 znaša 2.950.817,35 dolarjev. Mesečno bi morali prodati na tuja tržišča za 245.901,45 dolarjev steklenih izdelkov. Celotni izvoz je predviden na konvertibilno področje. V januarja smo izvozili za 276.163,54 dolarjev in s tem 1/12 plana pre-

segli za 12,31 %, v mesecu februarju pa za 313.319,41 dolarjev, kar je 27,4 % več kot je predvideno na mesec. Skupaj smo tako v prvih dveh mesecih izvozili za 589.482,98 dolarjev, kar je od skupnega letnega plana 19,97 %.

Krsnik Franjo

LETNA KONFERENCA OSNOVNE ORGANIZACIJE

V mesecu februarju je bila letna konferenca osnovne organizacije sindikalne podružnice steklarne Hrastnik. Konferenci so prisostvovali vsi izvoljeni člani plenuma osnovnih organizacij po obratih, dalje tov. Gajsinger, član RSS, predsednik sindikalnega sveta Hrastnik in direktor podjetja tov. Mrcina Maks, dipl. ing.

V uvodnem referatu je tov. predsednik Haberl Adolf v obširnem poročilu podal prikaz dela, ki ga je predsedstvo opravilo v pretekli mandatni dobi.

ma. Res je, da smo morali pri zbornici, republiškem sindikatu in Sekretariatu za delo zagovarjati znatno povišanje mase za osebne dohodke, vendar smo glede na naše OD iz preteklega obdobja dali primerjavo z osebnimi dohodki sorodnih delovnih organizacij in tako opravičili povišanje.

Pri obravnavi stanovanjskega vprašanja je tov. predsednik naglasil, da ima Steklarna Hrastnik že vrsto let težave z reševanjem stanovanjskih vprašanj. Stanovanja se delijo po sprejetem pravil-

Isto vprašanje se poraja pri izobraževanju strokovnih kadrov.

Obveščanje članov kolektiva ni najboljše. V glavnem se obveščajo člani kolektiva prek glasila »Steklar« in občasnega informatorja ali na masovnih sestankih. Ugotovljeno je, da so ti sestanki zelo slabo obiskani in to zato, ker ni primerne prostora, kjer bi se lahko zbrali. V tem pogledu čakajo sindikalno organizacijo še velike naloge, ker dobro obveščanje članov kolektiva rešuje lahko marsikateri politični problem v kolektivu.

Ugotovilo se je, da je bilo sodelovanje z ostalimi organizacijami ali forumi v redu. Potrebno pa bo bolj koordinirati delo v kolektivu in v občini kot celoto.

V referatu je bilo predlagano, da se formira enotna kadrovska komisija, ki bo evidentirala možne kadre in ki bo skrbela za to, da ne bo prišlo do prevelike akumulacije funkcij oziroma obremenitve posameznikov pri izvrševanju samoupravnih in drugih funkcij.

Vsa ta problematika je bila obravnavana na 25 sejah predsedstva, eni letni konferenci in dveh plenarjih.

Razprava je bila izredno konkretna, nakazala je dovolj nalog, ki jih bo moral novoizvoljeni plenum in predsedstvo reševati.

V razpravi so sodelovali: dipl. pravnik Sušin Viktor, Volfand Viktor, Zibret Albin, Krsnik Franjo, direktor dipl. ing. Mrcina Maks, Vidovič Franc, član RSS tov. Gajsinger, Grum Jože, Rojko Jože, Germačnik Edo, Savič Momir, Mlinar Martin, Konček Vlado, Zaletel Kristina, Bočko Franc.

Tov. Sušin Viktor, dipl. pravnik, je načel nekaj zelo perečih vprašanj, katera mora sindikalna or-

tovalnega časa obratne ambulante, ker pod sedanjimi pogoji člani kolektiva ne morejo ob vsakem času iskati zdravniške pomoči. Ker so zahteve po finančnih sredstvih vedno večje, bi morale biti uslužbe v tem pogledu boljše. Dosedanje delo obratnega zdravnika je bilo ocenjeno kot dobro, vendar menimo, da ima preširok delokrog, ki vpliva na celotno angažiranost pri delu.

Glede vprašanja, odkod izhaja zahteva po izobraževanju steklarjev, je tov. Sušin Viktor obrazložil, da to nalaga družbeni dogovor v okviru občine, ki zavezuje delovne kolektive, da realizirajo obveze, ki jih nalaga tudi republiška resolucija o izobraževanju. Problem šolanja starejših članov kolektiva se je že in se bo še posebej obravnaval.

Zibret Albin nadaljuje, da je bil pripravljen družbeni dogovor v Hrastniku, eden izmed prvih v republiki, vendar se je njegova rea-

Dolgoletni predsednik sindikata tov. HABERL ADOLF je v uvodnem referatu obširno govoril o delu predsedstva sindikata v Steklarni

Med ostalim je predsednik predvsem poudaril, da smo v letu 1971 prešli na novo organizacijsko obliko poslovanja OOS (osnovne organizacije sindikata) s tem, da smo v okviru organizacije združenega dela v podjetju, ki je razdeljeno po samoupravnem principu, ustanovili aktivne teh organizacij, v okviru podjetja pa ustanovili eno osnovno organizacijo sindikata.

Nekateri aktivisti so bili zelo delovni pri svojem delu, žal pa imamo tudi aktivne, ki svoje naloge niso uresničili v taki meri kot smo pričakovali. Člani, izvoljeni od osnovne organizacije sindikata, delujejo v komisijah za OD podjetja, v odboru za spremljanje samoupravnih aktov in informacij, v odboru za izrekanje ukrepov, v komisiji za ustanovitev TOZD, v komisiji za samoupravni sporazum, v odboru za stanovanjske zadeve in družbeni standard. Tako se je v samoupravno sodelovanje vključilo mnogo članov sindikata iz neposredne proizvodnje, ki so v teh odborih ali komisijah postavili stališča, ki jih je predlagalo predsedstvo sindikata.

Predsedstvo je niz razprav posvetilo pripravi za organizacijo TOZD v podjetju; v komisiji, ki konkretno dela na pripravah, so tudi člani predsedstva OO sindikata. Predsedstvo vztraja na tem, da se prične s konkretnimi pripravami, predlaga pa, da se komisijo, ki je izvoljena od DS podjetja, v določenem obdobju izloči iz proizvodnje in da dela samo na tem vprašanju.

V letu 1972 je bilo največ dela okrog priprav in izvajanja samoupravnega sporazuma. Komisija je bila zelo aktivna in pri analizi o izvajanju samoupravnega sporazuma ugotovila, da ni nobena od podpisnic kršila določil sporazu-

niku. Sodelovali smo pri podpisu sporazuma o izločitvi 6 % za enotni stanovanjski sklad občine Hrastnik. Poleg tega se je kolektiv odločil, da se izloči iz poslovnega sklada še dodatno 150.000,00 din. Predvideti bomo morali tudi gradnjo objektov družbenega standarda, stanovanj zlasti za samce, da bomo lahko članu, ki se zaposli že ob zaposlitvi povedali, kdaj bo glede na izpolnitev pogojev postal nosilec stanovanjske pravice. O vprašanju gospodarskega položaja podjetja je bilo obširno pisano v prejšnji številki našega glasila.

Poročilo je obširno zajelo problematiko, ki govori o delovnih pogojih in varstvu v podjetju. Poudarjeno je bilo, da se sindikati zavzemajo, da bi bil delavec čimdalje zdrav in sposoben za delo, zato ga je potrebno zaščititi pred invalidnostjo in drugimi vplivi, ki zmanjšujejo delovno sposobnost; uspešno smo za leto 1973 rešili vprašanje glede pridobitve soglasja za nočno delo žena in mladine, ker smo po programu znatno zmanjšali število žena na nočnem delu. Ostane nam še vprašanje, kako to izvršiti v enoti kontrole, da bi dokončno ukinili nočno delo žena in mladine. V zadnjem času smo opazili, da nam verjetno zaradi težkih pogojev dela in včasih tudi nepravilnih odnosov občutno primanjkuje pomožne delovne sile.

Posebno poglavje je bilo posvečeno izobraževanju. V tem pogledu bo potrebno še mnogo narediti. V zadnjem obdobju se je vse premalo skrbelo za izobraževanje sindikalnih in samoupravnih kadrov. Seminarji, ki so bili organizirani, so bili konkretni ali pa organizirani z namenom, pridobiti ljudi za bodoče sindikalne odbore.

ganizacija obravnavati in najti način rešitve. Prvo vprašanje je bilo problem izobraževanja. Po družbenem sporazumu se zahteva za delovna mesta, ki jih danes zasedajo člani kolektiva ustreznega izobrazba in kvalifikacija. Zaradi tega bo moral vsak član kolektiva doseči ustrežno kvalifikacijo.

Drugo vprašanje, ki je bilo načeto, je problem zdravstvenega zavarovanja in nudenja zdravstvene pomoči članom kolektiva. Zelo kritično je vprašanje obra-

lizacija zelo zakasnila. Tudi občinski sindikalni svet se je načelno strinjal s takšno kadrovsko politiko. Vsaka delovna organizacija mora napraviti sistematizacijo delovnih mest, sporno je ostalo samo vprašanje za tiste člane delovne skupnosti, ki imajo že 20-letno delovno dobo in izkušnje na posameznih delovnih mestih.

Krsnik Franjo članom konference tolmači, da so bila dana priporočila glede steklarske industrije, ker so to deficitarni poklici kot rudarstvo in upanje je, da se bo to tudi upoštevalo. Mislimo, da je 20-letno izkušstvo predolg rok, ker v tem času gredo posamezniki v glavnem že v pokoj. Potrebno bo rešiti problem zaposlovanja v steklarstvu, predvsem za mladoletne.

Direktor dipl. ing. Maks Mrcina opozarja sindikalno organizacijo na posledice, če ne bomo dosegli te kadrovske strukture. Nastane problem, da se kalkulativni osebni dohodek v povprečju zmanjša in lahko pride pri izplačevanju osebnih dohodkov do obdavčenja in to pri sedanjem stanju v republiki pri izplačevanju plač izpod republiškega povprečja, kljub temu, da spada steklarstvo v kategorijo težkih del. V kolikor sedaj podpiramo ta predlog dogo-

SINDIKALNE PODRUŽNICE

vorov in na drugi strani ne bomo dosegli kvalifikacijskih zahtev v 5 letih, pomeni nazadovanje v plačah. Isti problem velja sigurno tudi za celotno steklarsko in-

dustrijo v Jugoslaviji. Potrebno bo najti rešitev v tem, da se po hitrem postopku organizira način izobraževanja. Najti bo pa treba skupen jezik, da pomagamo članom kolektiva, da pridejo do formalne kvalifikacije.

Vidovič Franc. Šola je sedaj v Rogaški Slatini. Potrebno je doseči, da se lahko vpišejo v šolo z nižjo stopnjo osnovnošolske izobrazbe, tako kot ima rudnik (6. razredov osnovne šole). To pa zato, ker je tudi steklarski poklic deficitaren. Odprto pa je še vedno vprašanje VK steklarjev, ker imamo 80 brigadirjev, šole za KV v Jugoslaviji pa zaenkrat ni.

Žibret Albin, predsednik občinskega sindikalnega sveta, meni, da bi se lahko razgovarjali za znižanje delovne dobe od 20 na 15 let za delavce. Sindikati pač ne morejo biti proti doseganju visoke in višje izobrazbe za ta delovna mesta.

Tov. Gajsinger, član RSS, je poudaril pomen izobraževanja. Sindikati si bodo prizadevali, da se neposredni proizvajal-

lec izobrazijo, ker bo le tako lahko aktivno sodeloval in sodeloval pri upravljanju. Strokovno izobraževanje mora voditi posebna služba, ker je analiza pokazala, da je povprečje izobrazbe v Sloveniji najnižje v Jugoslaviji in ker si bo morala ta služba prizadevati, da vsak delavec pride do svoje KV in izobrazbe.

Potrebno bo vlagati več sredstev za človeka, ker izobražen član kolektiva se bo tudi počutil bolj socialno sigurnega v kolektivu. Tov. Gajsinger je glede sporazumov izrekel tudi nekaj kritičnih misli. Pri dosedanjih razpravah je vedno šlo za to, kdo bo več dobil. Dosegli smo pa na drugi strani pozitiven rezultat, ker smo le uskladili osebne dohodke med posameznimi panogami. Kajti pred tem so bile izredne razlike v plačah.

V II. fazi bo potrebno uskladiti načelo glede pogojev dela, postaviti bo potrebno enotne pogoje. Posebno za tista delovna mesta s težkimi pogoji dela, bo treba najti boljšo stimulacijo in s tem rešiti vprašanje fluktuacije delovne sile. Sindikati Slovenije stoje na stališču, da bi naj bil najnižji osebni dohodek v SRS 1.200 din.

Tov. Krsnik Franjo meni, da je potrebno prilagoditi šolanje današnjim pogojem. Kljub temu, da smo že v letu 1968 poskušali urediti vprašanje šole (steklarske) v Hrastniku, nismo uspeli. Delavska univerza danes preveč gleda samo na finančni efekt, vprašanju boljših pogojev šolanja pa posvečajo premalo pozornosti.

Tov. Grum Jože, eden od redkih, ki še danes obiskujejo steklarsko šolo v okviru kolektiva navaja, da je bilo pri vpisu prijavljenih 60 slušateljev, danes pa obiskuje šolo le še 20 slušateljev. Navaja, da so pogoji za šolanje izredno težki, dela na tri izmene, učnega gradiva je zelo veliko, zaradi tega je toliko slušateljev odstopilo od nadaljnjega šolanja. Pod takšnimi nenormalnimi pogoji ni mogoče delati. Isti problem je nakazal tudi tov. Rojko Jože, ki je tudi slušatelj šole.

Germačnik Edo opozarja na naloge, ki jih imajo sindikati pri organiziranju TOZD v podjetju. Potrebno je člane kolektiva zainte-

resirati, da bodo aktivno sodelovali pri pripravah TOZD.

Drugo vprašanje, ki ni nič manj važno, je problem obveščanja članov kolektiva. Samo glasilo »Steklar« ni dovolj, potrebno je urediti prostore, kjer bi se sestajali člani sindikata in razpravljali o nalogah v kolektivu.

Tov. Savič Momir nadaljuje razpravo o ustanavljanju TOZD v podjetju. Komisija je pričela z delom, vendar ni predlogov od

članov kolektiva. Meni, da mora delavski svet zahtevati od komisije, da poda poročilo, v kakšni fazi so dosedanje priprave. Postavlja se tudi vprašanje formiranja komisije za delavsko kontrolo; potrebno je članom kolektiva povedati, kaj se hoče s tem doseči.

Tov. Mlinar Martin pove, da je komisija do 15. 2. 1973 izvršila priprave za formiranje TOZD do I. faze. Organizirala je seminar, izdala je informator, v glasilu »Steklar« je bil objavljen predlog programa, vendar na tej osnovi ni dobila komisija nobenih pripomb. V nadaljevanju razprave je obrazložil program, ki si ga je komisija zamislila, in to:

— Formirali bi 6 TOZD v naši gospodarski organizaciji.

— Status pravne osebe bi imele podjetje kot celota.

— Izvesti organizacijo samoupravljanja TOZD, vse odbore in komisije voliti pri posameznih TOZD in na nje prenesti od centralne delodavstvene odgovornosti; predvideva se tudi, da se prenese na TOZD politiko nagrajevanja.

— Izvoliti skupščino kolektiva iz delegatov, ki bodo voljeni po posameznih TOZD. Odločanje in sklepanje bi bilo na temelju sporazumevanja.

— O politiki izven podjetja bi generalno razpravljali in odločali še vedno kolektiv kot celota.

— Potrebno bo posvetiti izredno skrb pripravi vsebine samoupravnega sporazuma med posameznimi TOZD. Pri tem bo izrednega pomena vprašanje medsebojnega financiranja, formiranja solidarnostnega sklada itd.

— Tudi organizacija sindikata se bo morala prilagoditi novi organizaciji v tovarni.

Tov. Zaletel Kristina želi, da bi se v tovarni uredil problem ogrevanja prostorov. V sedanjih razmerah je že izredno veliko bolanih žena. V kolikor se ta problem z izolacijo strehe ne bo uredil, lahko v bodoče pričakujemo še večje izpade zaradi izostankov žena.

Tov. Bočko Franc meni, da bi tudi naše podjetje moralo starejšim članom kolektiva, ki so zaposleni nad 25 let, nuditi kakšno simbolično darilo ali spomin, ker so si delavci po toliko letih zaposlitve zaslužili nekaj takega. Dosedaj je v naši republiki izvedlo to akcijo izredno veliko kolektivov.

Izvoljen je bil 61-članski plenum. V najkrajšem času pa bo plenum izvolil svoj izvršni odbor in ostale organe sindikalne organizacije.

rigo

OPOZORILO

Opozarjamo starše otrok, ki stanujejo blizu tovarne, da naj v bodoče vodijo evidenco, kje se njihovi otroci igrajo.

Vse pogostejši so primeri, da se otroci igrajo na železniškem tiru pri tovarni.

Vlakovno osebje ne more poleg svoje odgovorne službe skrbeti še za varstvo otrok, namesto njihovih staršev.

Splošna služba
Steklarne Hrastnik

Prvo zasedanje plenuma osnovne organizacije sindikata

Plenum je izvolil novo vodstvo osnovne organizacije sindikata in komisije ter sprejel predračun za leto 1973. Potrdil je sklepe, ki so bili sprejeti na letni konferenci sindikalne podružnice. V razpravi je sodelovalo več članov plenuma, ki so nakazali probleme, s katerimi se bo morala sindikalna organizacija v letu 1973 ukvarjati. Predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Žibret Albin obvesti člane plenuma o bližnjih nalogah. Sindikati bodo morali aktivno sodelovati pri realizaciji II. faze ustavnih amandmajev; predvideva se reorganizacija sindikata. V Hrastniku bo potrebno v letu 1973 dokončati gradnjo šole in kopališča. To je samo nekaj glavnih nalog.

Med bodoče naloge bo potrebno še vključiti večjo skrb za zaščito delavcev v posameznih oddelkih. Posebno izraziti problem je vprašanje delovnih pogojev za ženske v kontroli pri avtomatih v starem delu hale. V zimskih mesecih je izreden mraz, v poletnih mesecih pa vročina. Predlaga se, da se izolira streha.

Vprašanju varnosti v tovarni je treba posvetiti več pozornosti. Predvsem je treba urediti hodnike, jih izprazniti, da ne bodo skladišča za kartone.

Predlaga se in sprejme sklep, da je ena soba s 4 posteljami v počitniškem domu v Portorožu na razpolago za Združenje ZB NOV, Hrastnik.

Plenum je kritično ocenil odnos Temeljne kulturne skupnosti, ki zaradi nekajdnevne zamude poročila ni nakazala Pevskemu društvu Svoboda II, dotacijo za IV. tromesečje v letu 1972.

V letu 1973 je treba glede rekreacije članov kolektiva nadaljevati z že začetim delom. Tudi vprašanju ekskurzij in izletov bo potrebno posvetiti več pozornosti.

Predlaga se, da bi se izleti organizirali prek odbora za rekreacijo. Ker so narasle cene prevoza, plenum potrdi da se za vsak izlet prispeva znesek 2000 din.

Predlaga se tudi, da se nabavi za zastavonošo uniforma, zastavonoša pa naj bi bil aktiven član kolektiva.

Ponovno je bil sprožen problem zdravstva. Zdravstvo je za naše člane kolektiva drago, nimajo pa enakopravnega statusa z drugimi zavarovanci. Ugotavlja se, da zdravstvo v Zasavju ne ustreza. Tudi republika bi morala o tem spregovoriti, ker zdravniki iz Ljubljane nočejo na podeželje.

Plenum je soglasno izvolil za predsednika tov. CIGLER JANEZA, za tajnika DREMEL KARLA, za blagajnika tov. VIDOVIČ IDO. V predsedstvo OO sindikata steklarne so bili izvoljeni: dipl. ing. Us Aleksej, Premec Jože, Percl Adi, Grum Jože II, Novak Avgust, Jontez Majda I, Cigler Janez, Dremel Karli, Vidovič Ida, Grašič Fani, Lapornik Ivan, Tosič Savo, Debelak Štefka, Tosič Nikola, Štiher Robert.

V nadzorni odbor: Racki Viktor, predsednik, Jazbinšek Olga, Salmič Franc.

NOVO IZVOLJENE KOMISIJE PRI OO SINDIKATA

Za šport in rekreacijo: Premec Jože, predsednik; člani: Gnjič Mile, Štiher Robert, Roškar Katarina, Grohar Janez, Barič Franc,

Šoba Viki, Debelak Franjo, Razpotnik Mirko.

Odbor za samopomoč: Čičič Risto, predsednik; člani: Jovan Valči, Percl Adi.

Komisija za preventivo članov kolektiva: Drame Stane, predsednik; člani: Učakar Maks, Obermajer Silva, Grašič Fani, Seničar Ludvik, Volfand Edi, Debelak Štefka.

V odbor za spremljanje samoupravnih aktov in informacij pri DS sta bila predlagana tov. Cigler Janez in Koljšek Zvone. V odbor za osebne dohodke pri DS pa tov. Volfand Viktor II in Kapelari Albert.

Plenum izvoli tudi novo komisijo, in sicer: komisijo za začetek postopka odgovornosti. Njeni člani so: Mlakar Anton, Rugelj Janže, Razpotnik Mirko, Orožen Stane, Krajnc Ludvik, Krošlin Mirko, Haberl Adolf, Cigelnak Božo, Pokrajac Djoko, Tovornik Marjana, Grašič Dušan, Godicelj Dora, Potušek Zdravko, Udovč Mira, Jerkovič Jakob, zapisnikar je Pirc Milena. Komisija je petnajstčlanska. Poslovnik za delo komisije je v pripravi in bo v najkrajšem času dan v razpravo DS. Predsednika komisije izvoli DS. O nalogah te komisije bomo poročali v prihodnji številki našega glasila.

Plenum potrdi tudi kadrovske komisije v sestavi zastopnikov organizacije ZK, sindikata in mladine. Predsednik je tov. Savič Momir, člani pa Racki Viktor, Ha-

berl Adolf, Grčar Vojka, Vidovič Franc.

Plenum je potrdil PRORAČUN za leto 1973, ki ga dajemo v vednost vsem članom sindikalne organizacije našega podjetja.

DOHODKI:

	din
1. Članarina	85.000,00
2. Dotacija steklarne Hrastnik	107.900,00
3. Obresti	300,00
Skupaj dohodki	193.200,00

IZDATKI:

1. Odbor za šport in rekreacijo	35.000,00
2. Konferenca	3.000,00
3. Socialna pomoč članom kolektiva	17.000,00
4. Dotacija društvom	10.000,00
5. Pogrebni stroški	4.000,00
6. Preventivno zdravljenje	45.000,00
7. Izleti pododborov	15.000,00
8. Kultura	3.000,00
9. Letovanje otrok v Bohinju	4.000,00
10. Praznovanje 8. marca, 1. maj in 22. julij	30.000,00
11. Osebnosti izdatki	5.400,00
12. Prispevki	1.502,90
13. Avtorske pravice	300,00
14. Bančni stroški	400,00
15. Dnevnice	1.500,00
16. Potni stroški	3.500,00
17. Nakup knjig	2.000,00
18. Reprezentancijski stroški	3.000,00
19. Nepredvideni izdatki	5.000,00
20. Tekoča rezerva	4.597,10
Skupaj	193.200,00

Zaključki konference osnovne organizacije sindikata

1. Kadrovanje in izobraževanje

Ob podpisu družbenega dogovora o kadrovski politiki se pristopi k izobraževanju in realizaciji tega dogovora; o tem se seznanili delavski svet podjetja, kakor tudi kolektivno izvršilni organ — odbor za razmerja združenega dela in kadre.

V okviru strokovne službe se v podjetju ustanovi poseben oddelk, ki se bo izrecno ukvarjal z oblikami strokovnega izobraževanja praktičnega in teoretičnega značaja (steklarska šola, seminarji, tečaji, dopolnilno osnovno šolanje).

Nova delovna mesta, izpraznjenih delovnih mest oziroma prosta delovna mesta naj zasedejo člani, ki imajo ustrezno izobrazbo, drugače pa se postavljajo izvršilci dolžnosti. Tistim, ki nimajo ustreznega izobrazbe, se omogoči pridobitev take izobrazbe.

Tistim, ki imajo 15 let dela na ustreznih delovnih mestih, ni potrebno, da bi si naknadno morali pridobiti ustrezno po aktu o sistematizaciji potrebno izobrazbo, pri tem pa se upošteva tudi mejna starost 35 let.

Pri pristojnih organih se naj skuša dobiti soglasje, da se lahko vpišejo v steklarsko šolo tudi kandidati, ki so končali vsaj 6 razredov osnovne šole.

Ob evidentiranju in volitvah posameznikov za določene funkcije v družbenopolitičnem, samoupravnem, kulturnem ali športnem delu je potrebno upoštevati, da se posamezniki ne obremenjujejo preveč z različnimi funkcijami, zato naj skupna komisija

družbenopolitičnih organizacij (ki je že predlagana) vodi evidenco o aktivnosti članstva in kadrovanju.

Ponovno se predlaga, da se za delo v sindikatu Steklarne Hrastnik ustanovi redno delovno mesto strokovnega organa.

2. Delo pri ustanavljanju TOZD

Pooblašča se komisijo, izvoljeno od delavskega sveta, da nadaljuje z delom pri ustanavljanju TOZD v Steklarni Hrastnik.

Obvezuje se članstvo osnovne organizacije sindikata, zlasti pa predsedstvo, da aktivno sodeluje v razpravah glede TOZD, ostale družbenopolitične organizacije in samoupravne organe ter vodstvo podjetja in sedanje OZD pa morajo pomagati komisiji pri ustanavljanju TOZD.

Komisija je dolžna do 30. avgusta izdelati vse ustrezne akte za TOZD, jih dati v obravnavo in ob obveznem sodelovanju ostalih dejavnikov pripraviti gradivo, tako da bi se s 1. 10. 1973 lahko začelo spremljati poslovanje TOZD v tako imenovanem poizkusnem obdobju. S 1. 1. 1974 pa naj bi začela veljati vsa določila glede TOZD.

Sestanke članstva glede konstituiranja TOZD bodo sklicali sindikalni aktivni skupaj s predsedstvom, druge družbenopolitične organizacije pa so tudi dolžne sodelovati pri konstituiranju TOZD. Sestanki se bodo sklicali v mesecu aprilu in maju 1973.

3. Obveščanje

V letu 1973 je najti in zagotoviti ustrezne prostore za masov-

ne sestanke. O sklepu se obvesti delavski svet. Uredi se razglasna postaja. Obstoječe oblike obveščanja ostanejo.

4. Rekreacija

Tudi za naprej naj se organizirajo medobratne in rekreativne športne in kulturne igre z nalogom, da se v te igre vključi čim večje število članov, zlasti pa žena in mladine.

5. Ostale naloge

Skrbeti za izboljšanje delovnih pogojev na delovnem mestu. Nuditi tople napitke tudi v nočnem času.

Izboljšati in vplivati na to, da se uredi zdravstvena služba in nudenje zdravstvenih uslug članom kolektiva Steklarne Hrastnik, zlasti glede možnosti koriščenja teh uslug v ambulantah.

Doseči, da tudi Skupnost zdravstvenega zavarovanja prispeva ustrezna sredstva za preventivno dejavnost.

Seznanimi članstvo Steklarne Hrastnik o samopomoči in doseči, da se čim večje število članov vključi v samopomoč. S tem v zvezi naj se prispevek dvigne na 5 din.

Ne dovoljuje se izplačevati nikakršnih denarnih ali drugih nadomestil brez predhodnih sklepov.

Plenum sindikalne organizacije je v celoti potrdil sklepe in jih dopolnil s predlogi, postavljenih na plenumu.

r. r.

AKCIJA: »ČLOVEK – ČLOVEKU«!

Na pobudo nekaterih članic kolektiva, ki so v »Jani« dne 4. 3. 1973 prečitale življenjsko tragedijo matere Klare Rus in njenih 7 otrok, iz Gornjih Verjan 24, se je v našem kolektivu sprožila akcija med zaposlenimi ženami, in sicer v tem smislu, da bi se žene odpovedale darilu ob 8. marcu in bi se ta sredstva, v kolikor bi akcija v celoti uspela, namenila za pomoč prizadeti družini in za raziskavo raka, o čemer je bilo v dneh pred 8. marcem dosti pozivov po radiu.

Poprej sem se posvetovala s pravnikom podjetja in vodjem tistih delovnih enot, v katerih so v pretežni večini zaposlene ženske. Bili so enotnega mišljenja,

Brusilnica	152 članic	din 1.520,00
Slikarnica	56 članic	560,00
Pregled	106 članic	1.005,00
Menza—bife	20 članic	200,00
Laborat. in sklad. mat.	10 članic	130,00
Skupaj	344 članic	3.415,00

Darilo kolektiva v vrednosti po 30,00 din se je odpovedalo: 13 pregledalk, 3 čistilke pisarn, 2 kurirki, 1 telefonistka, 61 uslužbenk, skupaj 80 članic kolektiva.

Pripominjam, da so se vse uslužbenke v upravnem posloplju, obratni računski pisarni EE, v pravi deli in razvoju darilo solidarno odpovedale. Vrednost odpovedanih daril znaša 2.400 din. Skupaj je bilo zbranih 5.815 din.

Zal sem bila deležna mnogih očitkov, tudi takih, da si hočem s to akcijo postaviti lovoričke. Še in še bi lahko naštevala, pa ni vredno. Držala sem se starih dveh pravil: »Kar da človek z dobro voljo, mu nikoli ne manjka«, »dobrota je sirota« in da moram akcijo speljati do konca.

V življenju sem morala sprejeti že marsikateri očitek in kriv-

da je to humana akcija in jo je vredno podpreti.

Čutim dolžnost zahvaliti se vodji brusilnice Germadnik Edu, vodji slikarnice tov. Logar Borisu, namestniku vodje pregleda tov. Grčar Karlu, vodji izmene in bifeja tov. Moder Leu in delavkam: Hudina Mariji in Grašič Franciški, ki so v tej akciji kljub raznim očitkom »nerazumevalojih članic in članov« kolektiva uspeli zbrati med zaposlenimi v delovnih enotah naslednja finančna sredstva:

co, zato me ti slednji niso speljali s tira.

Je pa to bilo zame novo spoznanje, da ni vse zlato, kar se veti, da sem se v mnogih članih kolektiva desetletja zmotila o njihovi humanosti in pomoči ljudem, ki so v stiski.

Še sindikat in njegovi poedini vodilni funkcionarji se s tako akcijo niso strinjali, češ da je dosti kritičnih primerov v podjetju, ne pa da jih iščemo okrog, da je prepozno za akcijo, čeprav je bila ta že organizirana in v teku in bi bila finančno mnogo boljša, če ne bi vmes prihajale opazke, ki sem jih navedla. Vprašam se: »Kako to, da so se spomnili nanje ravno ob tej akciji?« Sedaj so pa gotovo že spet pozabili. Naj mi ti, ki jih ta očitek zadene, oprostijo in javno povem, da nam je vsem

občutek humanosti, tovarištva in odkritosti v sedanjem času še kako potreben.

Ne zamerim tistim ženskam — delavkam, ki se akciji niso odzvale bodisi iz nevednosti ali bojazni, ker jim pomen in vrednost take pomoči nista bila v pravi lu-

70 in med njimi enega še celo bolj kritičnega. Razmišljala sem in se odločila, da dobi polovico sredstev Klara Rus, drugo polovico pa najbolj potrebni izmed desetih primerov. Denar sem oddala proti potrdilu na občini. Šele v Verjanah sem zvedela, da je Klara Rus istega dne odšla v bolnišnico v Maribor. Sosea, njena najboljša prijateljica, je prevzela nadzor nad otroki. Pri njej je bila Klarina hči, trije fantje so bili v šoli, dvojča pa sta prevzela v začasno oskrbo zakonca iz Maribora, dokler se Klara ne vrne iz bolnice.

Sosedi sem povedala, da so naše zaposlene žene zbrale nekaj denarja, da je denar na občini ter ji pustila potrdilo. Oddala sem jim vazo s posvetilom in šopkom rdečih nageljnov. Ob prevzemu in pogledu nanj je bila solznih oči in obljubila, da jo bo zagotovo v dveh dneh ponesla Klari v bolnišnico. Prevzela je za njo tudi kolekcijo naših izdelkov.

Drage tovarišice, iskrena vam hvala v imenu prizadetih otrok, ki ste jim s svojim prispevkom v njihova bedna življenja dahnile trenutek sreče.

Mislim, da smo prav ženske poklicane spodbuditi v kolektivu občutek humanosti in medsebojne pomoči v stiski. Ali ne bi bilo lepo, če bi sindikat pokrenil akcijo za ustanovitev solidarnostnega sklada v podjetju, v katerega bi vsak zaposlen prispeval 5 ali celo 10 din mesečno. Ob koncu leta bi bila kar lepa vsota, ki bi jo porabili le v humane namene.

Prav bi bilo, da bi se zgledovali po tistih kolektivih, ki posvečajo več pozornosti zaposleni ženi. Povzamem nekaj misli glasila »Gorenje« iz Velenja.

Meseca septembra 1972 so na seji sindikalne podružnice sklenili, da vsako delavko, ki postane mati, obiščejo ob srečnem dogodku, ji izročijo pozdrave kolektiva, šopek rož in darilo za dojenčka. Nedvomno zasluži ta odločitev vse priznanje.

Ne bi bilo odveč, če bi vodstvo sindikalne organizacije poleg skrbi za rekreacijo tudi kdaj razmislilo o objektih, ki bi koristili tudi naši zaposleni ženi.

Svoje misli sem napisala dobronamerno, odkrito in brez hinvščine.

B. J.

Hčerka KLARE RUS s šopkom rož za svoje mamico

či prikazana. Ne razumem pa poedinih uslužbenk, ki so akcijo preslišale.

Pregovor pravi, da nesreča nikoli ne počiva. Če bi darovale prispevek s to mislijo, posebno še, če smo matere, bi vse neumestne in nepotrebne debate po oddelkih odpadle.

Naj bo kakorkoli, akcija je uspela in denar je prišel v prave roke.

Dne 20. 3. 1973 sem se odpravila na pot v Zgornje Verjane 24. Bil je lep sončen dan, toplo je bilo zunaj in v mojem srcu.

Oglasila sem se pri načelnici oddelka za splošne zadeve in družbene službe na občini Lenart (v Slovenskih Goricah) ter se pozanimala za zdravje Klare Rus in življenje njenih otrok. Povedala mi je, da to ni njihov edini kritični primer, da jih imajo kakih

Nov predsednik osnovne organizacije sindikata Steklarne Hrastnik

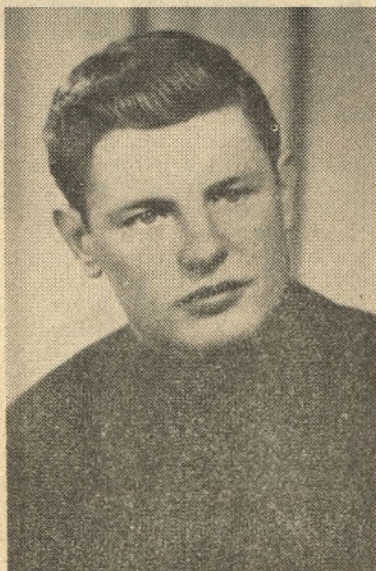
Sindikalna organizacija v Steklarni Hrastnik je bila že od nekdaj ena najmočnejših družbenopolitičnih organizacij v podjetju. Upošteva jo, da so vsi zaposleni tudi člani sindikata, mora ta or-

ganizacija po svojih izvoljenih organih dejansko bdeti nad zahtevami in predlogi svojih članov.

Ne moremo mimo dejstva, da je osnovna organizacija sindikata, ko ji je predsedoval Haberl Adolf, dosegla pomemben napredek pri izvajanju svojih stališč v povezavi z drugimi organizacijami in samoupravnimi organi, toda leto 1973 je tisto leto, ki bo v zvezi z nadaljnjim izvajanjem ekonomskih načel gospodarske reforme, druge faze ustavnih dopolnil, samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov, ustanavljanj TOZD v podjetju in drugih vprašanj za sindikalno organizacijo, ki predstavlja vse zaposlene, izredno pomembno.

Za novega predsednika je bil izvoljen CIGLER JANEZ, rojen 20. 4. 1943, po poklicu steklar, trenutno na delovnem mestu I. pomočnika RDBO v neposredni proizvodnji.

Vsekakor bo dolžnost ostalih članov predsedstva, strokovnih služb podjetja in ostalih, da mu pomagamo pri uveljavitvi stališč sindikatov in izvajanju odločitev kongresa, istočasno pa mu k izvolitvi iskreno čestitamo.

Cigler Janez

Praznovanje 8. marca v Podkrajju

Prosvetno društvo Podkraj spodnji del in SZDL sta pripravila praznovanje 8. marca v prostorih bivše osnovne šole.

Skoraj vse žene Podkrajja so se zbrale, da bi skupaj praznoval svoj praznik. Po kratkem govoru so veselo prisluhnile otroškim glasovom, ki so se trudili, da bi skupaj z njimi vsaj za nekaj časa pozabile vsakdanje skrbi in se skupaj z njimi veselile življenja.

V svojih recitacijah so otroci orisali delo matere in žene ter prikazali otroško ljubezen do najsvetejšega bitja na svetu — matere.

Na vseh obrazih je počival vesel nasmeh, ki se je spremenil v prešeren smeh ob šaljivi enodejanki »Junaki«, ki so jo pripravili moški člani prosvetnega društva.

Šaljivi ton enodejanke je razveselil vse, od najmlajše do najstarejše, posebno pa jih je razveselila pozornost moških, ki so se v zelo kratkem času dobro pripravili.

Po končani igrici so ženske posedle okrog mize in veselo razpoloženje je vladalo pozno v noč ob dobri kapljici in veseli glasbi harmonike.

Letna konferenca TK ZM Steklarne Hrastnik

V soboto, dne 10. 3. 1973 smo imeli mladinci Steklarne po dolgem premoru redno letno volilno-programsko konferenco. Zbralo se nas je okrog 50 mladih. Konferenci pa so prisostvovali tudi direktor Steklarne dipl. inž. Maks Mrcina, novi predsednik sindikata Janez Cigler in predsednik OK ZMS Hrastnik Ivo Trbovc.

Žal ni bilo prisotnega nobenega predstavnika sekretariata ZK Steklarne Hrastnik, ki so bili

polju, moramo priznati, da je bilo mnogo bolj skromno. Povemo naj le, da smo organizirali nekaj političnih seminarjev za predsedstvo našega aktiva. Skupno z ZK smo skušali aktivirati mlade komuniste v mladinski organizaciji, kar nam je le deloma uspelo. V članstvo ZK smo v tem letu vključili le tri svoje člane. V vsem obdobju smo sicer sodelovali z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, kakor tudi z

trudijo, da bi tega mladega človeka vpeljali v delovanje na družbenem področju, posebno, če še kaže interes za to. Iz tega je jasno, da se starejši člani kolektiva, posebno še vodstveni kadri, premalo zanimajo za delo mladih v podjetju.

PRAH IVAN se je v svoji razpravi dotaknil izobraževanja mladih konkretno v notranjem obratu. Dejal je, da so dosedanje tendence bile, da se mlad človek zaposli, prime za pipo in čim hitreje vključi v proizvodnjo. Tako se nauči delati, vendar njegovo delo ni družbeno-kvalifikacijsko priznано. Ker smo mladi, še lahko prenašamo napore šolanja, zato moramo doseči, da se v podjetju prične z načrtnim izobraževanjem članov kolektiva. Končati moramo samo z obljubami na področju izobraževanja in tudi z odnosi pri razporejanju na delovna mesta. V našem obratu namreč ni osebne kartoteke, iz katere bi bila lahko razvidna strokovna usposobljenost posameznika, temveč je vse prepuščeno le subjektivnemu odločanju.

Če pa že tako težimo k izobraževanju, ki je vsekakor nujno, je potrebno, da vzporedno z izobraževanjem mladih - delavcev spregovorimo tudi o izobraževanju naših predpostavljanih. Često se sprašujemo, kako bo stekla samouprava, kako bodo izvedeni amandmaji, če nekateri nimajo razčiščenih pojmov o organiziranosti samouprave in odnosa do samoupravnega odločanja. Danes se na gotovih vodstvenih delovnih mestih odloča z avtoriteto položaja, ne pa kot predpostavljeni z avtoriteto poštenih delovnih odnosov na relaciji vodenja. Delavski razred pa morajo seveda voditi razsodni in trezni ljudje - vodilni kadri, ki so nosilci organiziranosti in osvajanja samoupravnih odločitev.

ROJKO JOŽE pa je v svoji diskusiji želel spregovoriti o prihodnosti mladih v podjetju. Po njegovem sklepanju se zdi pri-

hodnost mladih v podjetju zelo vprašljiva. Kljub dolgoletni tradiciji steklarstva je pri mladih čedalje manjše zanimanje za tovrsten poklic, ker vsi z nezaupanjem gledajo nanj. Če se že kdo odloči za zaposlitev v Steklarni, je sigurno izučen za kakšen drug poklic. Vzroki za to so verjetno njihovi očetje, če so seveda steklarji. Če vidijo, kako utrujeni in izčrpani se vračajo z naporega dela, koliko bolezní si nakopljujejo - invalidi, ter mnogi ne dočakajo redne upokojitve, se prav gotovo odrečejo temu poklicu. Poleg tega pa še za svoje trdo delo mnogi ne dobimo ustrezne plače, posebno če pogledamo krogičarje, ki imajo samo 50-55 %. Poleg tega pa tudi ne opažamo nobenega napredovanja mladih steklarjev. Zato mnogi od nas odhajajo drugam. Kmalu ne bomo imeli več mladega kadra, potrebnega za proizvodnjo. Vse premalo se zavedamo, da je steklar osnovna sila za normalno obratovanje podjetja.

Torej to je oziroma še bo problem nas vseh. Pomisliti bo treba, kako bi naš mladi kader pridobili in mu vlili zaupanje v steklarski poklic. Vendar mi mladi v svoji organizaciji ta problem ne bomo mogli reševati in ga rešiti brez pomoči našega vodstva in ostalih, ki lahko pri tem največ pomagajo.

Mladinske konference sta se med drugimi udeležila tudi direktor steklarne, dipl. ing. Mrcina Maks in predsednik OK ZMS Hrastnik Ivo Trbovc

vabljeni na konferenco, kot tudi ne ostalih mladih komunistov, ki smo jih povabili.

Kot prvi je na konferenci podal poročilo o delovanju ZM v preteklem obdobju predsednik ZM RAZPOTNIK MIRKO. V svojem poročilu je poudaril, da so bile skoraj vse akcije mladih usmerjene bolj na zabavno-kulturno področje, manj pa na politično. Navezali smo prijateljske odnose z nekaterimi mladinskimi aktivisti širom Slovenije. To so Saturnus iz Ljubljane, Iskra iz Kranja, Peko iz Trziča, Alpino iz Žirov. Skupaj z njimi smo sodelovali na veliki javni mladinski oddaji »Saturn '72« v Ljubljani. Da bi rešili kot organizacija pojav t. i. divjih disco klubov, ki so se odvijali po barakah, smo na željo nekaj mladih organizirali disco klub v prostorih našega kluba v gradu enkrat tedensko. Žal smo morali tudi tega prepovedati zaradi nekaterih, ki so bili skrajno neresni.

Na športnem področju smo sodelovali skupno z našim odborom za športno rekreacijo pri sindikatu in pa z ženskim rokometnim klubom »Steklar«. Tu so bile glavne prireditve t. i. športni peterboj železarjev, gumarjev in steklarjev, ki je bil lani v Litostraju; skupno z drugimi organizacijami pa smo pomagali v rokometu organizirati republiški finale za pokal maršala Tita, ki je bil v Hrastniku.

Razen tega smo sodelovali še pri manjših akcijah v okviru sindikalnih športnih prvenstev Steklarne in pa v vseh akcijah OK ZMS Hrastnik. Aktivni smo bili še pri organizaciji prireditev ob državnih in republiških praznikih kot so Dan mladosti, Dan žena, Dan republike, Praznik dela 1. maj, Dan steklarjev in še nekaterih drugih.

Kar se tiče delovanja naše organizacije na družbenopolitičnem

vodstvom podjetja, vendar vse premalo. Mislimo pa, da je bila tu krivda prav pri vseh.

V obrazložitve, zakaj nismo kot organizacija zadovoljivo opravili svojega dela, pa naj povemo: Brez pretiravanja lahko trdimo, da je to problem kadrov. Naj samo omenimo, v kakšni situaciji se je znašla naša organizacija pred približno letom dni in pol. Iz takratnega mladinskega vodstva, ki je v svoji dobi dvignilo našo organizacijo na ugledno raven, so skoraj istočasno izstopili vsi tovariši iz vodstva in to iz različnih vzrokov. Nekateri so odšli iz podjetja, drugi so prevzeli nove funkcije v organizacijah, tretji pa so odšli samovoljno.

Če je vodstvo pred nami še tako dobro delalo, je bilo to vse zaman, ker v svoji organizaciji niso vzgajali mlajših kadrov, ki bi jih kasneje lahko zamenjali v vodstvu MO.

Menimo, da pada krivda za to tudi na druge družbeno-politične organizacije, predvsem pa na ZK. Ta bi vendar morala biti vzor mladim v svojem idejno političnem delovanju, toda te naloge ni opravila. Ravno tako pa tudi vodstvo podjetja preveč brezskrbno gleda na strukturo in vsestranski problem izobraženosti mladih v Steklarni.

Po končanem poročilu predsednika smo imeli še nekaj pripravljenih diskusij.

O uveljavljanju mladih je spregovoril MEJAC JOŽE. Menil je, da gre pri nas za vse prepočasno afirmiranje mladih v proizvodnji, organih samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacijah. Imamo mladince, ki so na svojem delovnem mestu uspešni, tako da so sodelavci in njihovi mojstri zadovoljni z njimi. Njihovi predpostavljeni, ki pa so člani kakršnegakoli organa samoupravljanja, sindikata ali ZK, pa se zelo malo

GRČAR VOJKA je najprej omenila splošno problematiko, nato pa problem okrog srednjih kadrov. Pred leti je bilo tega kadra dovolj. Večina njih je bila aktivna v MO. Danes pa zasledimo ravno nasprotno. Že ob vstopu v podjetje tem mladim s srednjo izobrazbo, razen redkih izjem, ne posvečamo zadovoljive pozornosti. Nastavimo jih pač v oddelku, kjer potrebujejo novega človeka, in sicer kot pripravnika s pripravniško plačo. Pustimo ga leto dni, da mu poteče ta doba in nato ga nastavimo na delovno mesto, ki je trenutno prosto, ne glede na to, kakšna kvaliteta dela se tam zahteva. Ne omogočamo mu, da bi se v pripravniški dobi seznanil z delom v več oddelkih in tako bolje spoznal naš proizvodni proces in

Za novega predsednika ZM v Steklarni je bil izvoljen steklar Jože ROJKO, k izvolitvi mu iskreno čestitamo

bi si tako razširil svoje teoretično znanje, pridobljeno v šoli, in ga povezal z delom v praksi. Tudi način nagrajevanja ne kaže zadovoljstva v očeh mladih.

Zato ni čudno, da ti odhajajo drugam, verjetno na boljše. Tako je čutili v zadnjem času pomanjkanje teh ljudi. Tisti pa, ki še ostanejo, so povsem imuni za vsa družbeno-politična dogajanja okrog sebe. To smo spoznali tudi v MO, ko smo mnoge vabili na svoje sestanke, a se vabilom niso odzvali. Nekateri teh so bili celo vsa leta šolanja naši štipendisti. Vsaj ti bi se morali na nek način oddolžiti kolektivu za njegovo pomoč pri šolanju. Toda te odgovornosti ne čutijo. Svoj prosti čas izrabijo izključno za svoje osebne namene, ostali pa se trudimo pospešiti aktivnost delovanja MO v kolektivu.

Organizacije v tovarni, kot sindikat, ZK, pa tudi vodilni ljudje bi morali te mlade, za katere vemo, da se ne udeležujejo nikjer, poklicati na odgovornost. Tam pa naj opravičujejo in zagovarjajo svojo neaktivnost, za katere po našem ni opravičila.

Zato bo potrebno čimprej pristopiti k takšnemu načinu ali vsaj podobnemu, da bomo pridobili mlade ljudi. Drugače pa še dolgo ne bomo imeli uspehov v delovanju ZM, kot tudi ne v drugih družbeno-političnih organizacijah. Ravno mladi, ki delujejo v ZM, naj bi bili bodoči kader za sindikalno organizacijo in pa ZK.

Najbolj pereč problem je za vsakega mladega, posebno poročenega, kako priti do primerne stanovanjske. Več o tem je v svoji razpravi povedal KUMLANC ROMAN. Vemo, da je naše podjetje veliko, zato je tudi toliko težje priti do svojega količaja primerne stanovanjske.

V mnogih primerih pa se dogaja, da dobivajo stanovanja tisti, ki že imajo zase primerno stanovanje. Menjavajo se iz enega boljšega v drugo še boljše stanovanje, ne vidijo pa tistih, ki živijo v stanovanjih, ki so neznosna za življenje. Resnica je, da v boljših stanovanjih vedno živijo delavci z večletnimi šolami. Mi delavci pa smo ravno tako člani kolektiva, zato je tudi naša želja, da svoj prosti čas po napornem delu preživimo v boljših stanovanjih. Vsi bi se morali zavedati, da je pri nas čedalje več invalidov, ki bolujejo tudi zaradi slabih stanovanj.

Zadnje čase se je na sejah in konferencah mnogo razpravljalo o nedisciplini v podjetju. Tudi ŽIŽEK JANEZ se je dotaknil tega problema. Vsekakor bi morali preprečiti odhajanje po nedoločnih prehodih iz tovarne in prinašanje alkoholnih pijač v tovarno. To bo v bodoče potrebno odpraviti. V mnogih sestankih se govori, da smo mi mladi najslabši v podjetju. Vsi pa vemo, da nas starejši izkoriščajo, ker smo nedorasli in zaletavi, pošiljajo nas po alkohol, oni pa odhajajo predčasno domov, namesto da bi bili oni tisti, ki bi nam z nasveti pomagali in nas na nepravilnosti opozarjali.

Ko smo končali s svojo diskusijo, ki je tekla neprekinjeno, se je oglašil **tov. direktor**. Izrazil je željo, da bi v svoji razpravi dodal oz. prispeval nekaj stvari k vsem problemom, ki smo se jih lotili obravnavati mladi. Vsi ti problemi so danes prisotni v vseh druž-

beno-političnih organizacijah, kot tudi v samoupravnih organih. Dejstvo je, da se glas mladih premalo sliši v samoupravnih organih. Zato bi bilo verjetno potrebno izdelati analizo v teh organih, da bi ugotovili, kje pač tiči zavora, da se mladi v njih premalo udeležujejo. Iz razprav je razvidno, kot da so v našem podjetju sile, ki preprečujejo napredovanje aktivnosti ZM. Toda to stanje je potrebno vsekakor izboljšati. Drugi moment, ki ga je treba upoštevati in kot je predsednik v svojem uvodnem poročilu navedel, je, da delovanje mladih ni samo delo na zabavno-športnem področju, pač pa tudi udeleževanje na področju politike in samouprave. Zato se bo v prihodnje potrebno usmeriti tudi na tovrstno področje dejavnosti.

Iz vaših diskusij je videti, da so pri nas ljudje — in to predpostavljamo, ki še imajo moč in da oni odločajo o napredovanju nekaterih mladih. Mislim, da je to povsem nepravilno in da tega pri nas ne bi smeli dopuščati.

Omenili ste tudi stanovanjsko problematiko, ki je danes res pereč problem, posebno še za vsakega posameznika. Pri dodeljevanju stanovanj naj omenim le to, da se komisija, ki je bila izvoljena, drži le pravilnika o dodeljevanju stanovanj, ki so ga sprejeli samoupravni organi. V samoupravne organe pa so voljeni tisti, ki ste jih vsi vi predlagali in volili. Zato je treba vedno pomisliti, koga bomo predlagali in ga volili, da bomo lahko vedno zapupali vanj in bili prepričani, da ravna pravilno.

Govorili ste tudi o izobraževanju in izrazili željo, da takšno izobraževanje želite. Torej dokler bom zasedal položaj direktorja, vam bom vsem nudil vse možnosti zanj, tako s strokovne kot s finančne plati. Izobraževanje bo verjetno v prihodnjih letih največji problem, saj ugotavljamo, da je Steklarna tista, ki ima v občini najnižji strukturni nivo kadrov.

Še je problemov manjšega in večjega značaja, a žal vseh se ne da niti obravnavati na takšnih skupih, še manj pa takoj reševati.

Tudi predsednika sindikata in OK ZMS Hrastnik sta pozdravila našo konferenco, ji zaželela mnogo uspehov pri nadaljnjem delu, posebno pa novoizvoljenemu predsedstvu TK ZM Steklarne.

V predsedstvo so bili izvoljeni naslednji mladinci:

Razpotnik Mirko, Rojko Jože, Mejač Jože, Grčar Vojka, Kumlanec Roman, Rancinger Bojana, Spacapan Marjan, Zibert Avgust, Žižek Janez, Deželak Stane, Tosič Dane, Tosič Nikola, Prah Ivan, Kladnik Štefka, Jelčič Liljana, Volfand Viktor, Zaletel Vili.

Na konferenci pa še nismo mogli izvoliti predsednika in ostalih funkcionarjev. Zato smo to nalogo prepustili novoizvoljenemu predsedstvu, naj to opravi na svoji prvi seji.

Dne 16. 3. 1973 se je sestalo novoizvoljeno predsedstvo in izvolilo za predsednika Rojko Jožeta, za političnega sekretarja Razpotnik Mirka, za blagajnika Grčar Vojko, z nalogo, da opravi z vseh še vsa administrativna dela.

Vojka Grčar

Invalidi so se zbrali

Malo pred svetovnim dnevom invalidov so se zbrali tudi invalidi Steklarne Hrastnik, da ugotovijo in povprašajo po pravicah in dolžnostih, ki sta jim jih prinesla republiški zakon in statut skupnosti.

V uvodni besedi jim je bil ob razložen nov status invalidov, njihove pravice v zvezi z delom, zlasti pa nov način obračuna nadomestil.

V razpravi je bilo iznešeno mnenje, da mnogokrat kot invalidi ne uživajo varstva svojih pravic glede izvrševanja svojih del in prerazporeditev ter da včasih tudi izračuni nadomestil niso popolnoma usklajeni. Novi predpisi pa v praksi še niso zaživeli, vendar so se že postavila marsikatera vprašanja, kako bo v določenih primerih pri izračunavanju nadomestil, prekvalifikacije invalidov in upoštevavanja njihovega osebnega dohodka ter nadomestila v primeru upokojitve. Res je, da je še nekaj nejasnosti, vendar so bili invalidi z večino odgovorov zadovoljni. Zeleni so, da se vodje OZD seznanijo s stanjem njihove obolenosti, da bi jih v primeru potrebe ne razporedili na taka dela, ki bi yplivala na poslabšanje njihovega zdravstvenega stanja. S tem v zvezi je bil sprejet tudi sklep, da se vodje enot obvesti tudi o tem,

za čem posamezni invalid boluje, in sicer z zapisom iz zapisnika zdravstvene komisije.

V zvezi z razporejanjem na druga delovna mesta, če se invalid razporedi za stalno, se na račun podjetja izvršijo vsi pregledi in šele ko zdravniška komisija ugotovi, da je invalid sposoben za tako delo, se ga na tako delovno mesto lahko razporedi. Izjeme so dnevne in nekajurne razporeditve.

V zvezi z izračunom nadomestila so bile tudi individualno izvršene primerjave, tako da je vsak, ki je bil prisoten, lahko primerjavi ugovarjal. Do naslednje seje pa se bodo izvršili še praktični izračuni in šele na podlagi odločitve, na novem sestanku se bodo ustrezni podatki poslali skupnosti za izračun nadomestila. Kako pa se odmerjajo nadomestila, smo že poročali.

Imenovana je bila nova komisija. Člani invalidi, ki želijo ustrezno pomoč, se lahko pisмено obrnejo na komisijo, s tem da vložijo vlogo pri osnovni organizaciji sindikata Steklarne Hrastnik. Pomoč lahko dobijo tudi pri društvu invalidov v Trbovljah ali pa vsako sredo popoldne pri Občinskem sindikalnem svetu Hrastnik.

Čeprav malo pozno, čestitamo vsem invalidom k njihovemu svetovnem dnevu, 25. marcu!

TOZD — predlogi delno pripravljene

Komisija, ki jo je imenoval delavski svet, je na podlagi zaključka in priporočila konference osnovne organizacije sindikata Steklarne Hrastnik takoj pristopila k delu in že izoblikovala konkretne zaključke organiziranosti samoupravnega mehanizma, ekonomske obravnave in drugih vprašanj v zvezi z ustanovitvijo takih organizacij v Steklarni Hrastnik.

Komisija je izhajala iz stališča, da so v preteklosti tako Steklarna Hrastnik kot druge organizacije po svoji prosti presoji dajale status svojim enotam, da so bili ti statusi različni, saj so nekatere enote lahko nastopale navzven, druge pa so bile zaprtega značaja. Tako razdrojenost je pač privlela do neenakopravnega stanja posameznih organizacij v podjetju in da so ravno taki heterogeni deli omogočali uzurpacijo samoupravnih pravic določenim samoupravnim organom. Tudi samouprava se ni razvila, ker je obstajala dokončna pravica odločanja centralnim organom. Samouprava ni bila zanimiva, ker ni imela svojega ekonomskega učinka. Komisija je pri reorganizaciji in pri pripravljalnem predlogu izhajala iz temeljnih izhodišč ustavnih amandmajev, iz temeljnega izhodišča enakosti posameznih oblik in delov podjetja. Tako je oblika združenega dela vsaka trajna organizacija večjega števila delovnih ljudi, določenega načina stopnje organiziranosti in določenega pravnega položaja. Mnogo je razprav o vprašanju

pravne in nepravne osebe. V klasičnem pogledu pravne osebe v danih socialističnih, ekonomskih, samoupravnih odnosih ne moremo statusa enačiti glede na pravne predpise iz kapitalistične ureditve. Pojem pravne osebe se v socialističnem gospodarstvu bistveno razlikuje, zato končno ni pomembno ali se enoti da ta status pravne osebe ali ne, ker vse odnose ureja enota z dogovorjenimi sporazumi in akti.

V predlogu je obdelana samouprava v tem smislu, da obstaja skupščina, izvoljena po delegatskem sistemu, po načelu paritete, brez možnosti preglasovanja pri odločitvah, ampak je potrebno doseči sporazum. Določen je delokrog dela skupščine, ki se nanaša v glavnem na zadeve, ki so izredno pomembne za vse TOZD. Vsekakor ima skupščina tudi svoje odbore kot kolektivno izvršilne organe, ki jih imenuje skupščina, z izjemo za odbor za poslovno politiko je predvidena možnost, da člani volijo sveti TOZD.

V večji meri je poudarjena odgovornost članov kolektivno izvršilnih organov tako na nivoju podjetja kot na nivoju TOZD.

Posebne naloge imajo tudi predsednik, podpredsednik in tajnik skupščine. Ustanovljene so tudi občasne in stalne komisije, ki nimajo pravice odločanja in sklepanja, ampak v večini primerov obveznost pripravljanja gradiva, ki ga nato posredujejo pristojnim organom. Razmišlja se tudi o organizaciji arbitraže v

(Dalje na 8. strani)

TOZD - PREDLOGI DELNO PRIPRAVLJENI

(Nadaljevanje s 7. strani)

zvezi z reševanjem sporov ekonomskega značaja med TOZD. Omenjeno pa je tudi sodišče za vprašanja samoupravnih, kompetenčnih sporov, ki bi le obravnavalo kompetenčnost samoupravnih pravic, samoupravnih in izvršilnih organov. Večina kompetenc sedanjega delavskega sveta se prenaša na svete TOZD. Prav tako še ostaja v svetih TOZD glasovanje kot merilo za sprejemanje sklepov. Sveti imajo svoje kolektivno izvršilne organe, ki imajo enako funkcijo kot pri skupščini, s tem, da je v celoti prenešana pristojnost iz delovnih razmerij, varstva pri delu, izrekanja ukrepov, stanovanjske izgradnje na decentralizirane organe in so si organi pri skupščini obdržali samo pravico dajanja določenih okvirjev, da ne bi bilo prevelikih razlik pri uveljavljanju in odločanju o določenih pravicah.

Neposredno upravljanje še ostaja s tem, da dobiva drugačno vsebino, in sicer tako, da odločajo delovni ljudje o določenih vprašanjih neposredno in da poverja jo določene funkcije izvoljenim organom. Samoupravljanje je namreč neodtujljiva pravica delovnih ljudi. Poleg teh klasičnih pravic neposrednega upravljanja pa je že delno tudi v osnutku opredeljena pravica delavca do pobude. V današnjem statutu imamo pravico do iniciative, vendar je bila le premalo upoštevana in uporabljena. Spremenjene so tudi pristojnosti, ki se dajejo v obravnavo in odločanje v neposrednih oblikah upravljanja.

Izrazitejšo in pomembnejšo vlogo so dobili individualno izvršilni organi, zlasti vodje TOZD, le-te volijo sveti TOZD in sovpadajo po predlogu pod reelekcijo. Ravno tako spadajo pod reelekcijo vodje sektorjev in samostojnih služb. Navedeni so tudi pogoji, ki jih morajo ti individualno izvršilni organi izpolnjevati ob zasedbi. Spremenjena je funkcija direktorja podjetja, vendar po svoji vsebini ostaja zastopnik navzven z določenim delokrogom dela kot koordinator strokovnih služb in drugih organov. Poudarjena je tudi večja odgovornost individualno izvršilnih organov.

V predlogu so še navedene ob-

vezne oblike obveščanja, obveznosti samoupravnih organov do družbenopolitičnih organizacij. V sporazumu bo tudi določeno, katere samoupravne akte morajo imeti TOZD in kaj naj ti akti vsebujejo.

Mnogo je načetih vprašanj glede medsebojnih razmerij, razmerij ekonomskih odnosov v zvezi z medsebojnimi dobavami in izvrševanjem storitev. Določeno je tudi, kako se ugotavlja dohodek v TOZD in v podjetju kot celoti, kako je z amortizacijo, investicijskim vzdrževanjem, zakonskimi pogodbenimi obveznostmi, osnovnimi sredstvi, sredstvi za osebne dohodke, skladi, akumulacijo itd.

V večini primerov se vse prenaša na TOZD in v nekaterih primerih ostaja le del akumulacije, skupnega sklada solidarnosti in nekaterih drugih sredstev, ki so nujno potrebna za izvajanje enotne politike vseh TOZD. Pri ugotavljanju realizacije in dohodka po TOZD so enotna merila, razen za TOZD delavnice in energetiko in skupne službe, ki sta pravzaprav servisni službi TOZD neposredne proizvodnje. Predviden je tudi način pokrivanja izgub, izdelava sanacijskega programa, začasne uprave, poziv na prostovoljni izstop iz podjetja, ukinitve in drugih ukrepov v primeru nedoseganja osnovne akumulacije, in enostavne reprodukcije.

Predvideni so predlogi, kako v primeru neplanskih izgub, kako obravnavati kategorijo minulega dela, kako delavec uveljavlja svoje pravice, kako naj bi se enotno urejale pravice iz delovnega razmerja, dopusti in druge odsotnosti, kršitve itd.

Postavlja se tudi vprašanje materialnih sankcij, komu v korist ta sredstva, kako obravnavati spore v objektivnih pogojih, upoštevajoč uzance, solidarnost in nezmožnost izpolnitve.

To je nekaj bistvenih sprememb od dosedanjega sistema in nekaj temeljnih izhodišč za ustanovitev TOZD v Steklarni Hrastnik. Komisija pa ni odstopila od svojega prvotnega predloga, koliko TOZD naj bi bilo v Steklarni Hrastnik, ker ni bilo kljub objavi v informatorju drugih predlogov, tako da je celotna struktura organizacije dela, samouprave in ekonomskih odnosov zgrajena na prvotnem predlogu komisije.

OBVESTILO ČLANOM ZVEZE KOMUNISTOV

Evidenca in statistika članov ZK je temeljni vir podatkov za načrtovanje razvoja organizacije, za ocenjevanje položaja organizacije v družbi ter načrtovanje mnogih metod in sredstev političnega dela. Sodobne potrebe organizacije ZK presegajo možnosti, ki jih je nudila obstoječa evidenca in statistika, zato je Centralni komite ZKS sprejel sklep, da preide na mehanografsko obdelavo podatkov. Osnova za ta prehod je bil izvršeni popis članov ZKS kot ena najboljših metod. Da bi bodoča evidenca in statistika bila ažurna in točna, smo poleg evidenci, ki to evidenco in statistiko vodijo, člani ZK dolžni prispevati svoj delež.

Člani ZK smo dolžni evidenci oziroma svojemu sekretarju javljati spremembe bivališča, zakonskega stanu, poklica, šolske izobrazbe in kvalifikacije. V slučaju prenehanja delovnega razmerja v naši delovni organizaciji ter odhoda v drugo delovno organizacijo v občini moramo člani ZK to sporočiti evidenci, da izpolni predpisani obrazec za to spremembo. V kolikor se po prenehanju delovnega razmerja v našem kolektivu imamo namen zaposliti v drugi občini ali republiki, se moramo javiti evidenci in na Občinskem komiteju ZKS Hrastnik zaradi dviga svojih dokumentov. V kolikor tega postopka ne upoštevamo, se brez dokumentov ne moremo vključiti v drugo organizacijo ZK v občini, kakor tudi izven nje. Obvestilo upoštevajte kot partijsko nalogo, ker le na ta način omogočamo sodobno vodenje evidence in statistike.

SEKRETARIAT ZK
STEKLARNE HRASTNIK

HRASTNIČANI PROTI POVEČANI PARTICIPACIJI

Člani sveta zavarovancev občine Hrastnik so se upoštevajoč načelo solidarnosti zdravstvenega zavarovanja soglasno izrekli, da so proti povečani participaciji in da bi bilo pravzaprav potrebno še dosedanje participacijo odpraviti, ker ta najbolj prizadene bolanega človeka.

Ker skupnost zaradi omejevanja splošne in skupne porabe v letu 1973 ne more zagotoviti večjega koriščenja zdravstvenega varstva, kakor tudi ne sodobnejših načinov zdravljenja, se je izvršilni odbor te skupnosti odločil za predlog o morebitni spremembi in uvedbi novih oblik participacije in jih dal v obravnavo svetom zavarovancev. Takoj bi sledilo:

1. Povečanje dosedanje participacije:

- za zdravlila od 4 din na 6 din,
- za prvi obisk zdravnika na domu od 10 na 15 din,
- za prvi obisk pri zdravniku specialistu razen v dispanzerjih od 5 na 10 din,
- za intervencijo ob prekinitvi nosečnosti, če ta ni medicinsko indicirana, od 150 na 225 din,
- za zobozdravstvene storitve ostanejo enaki odstotki kot v letu 1972,
- za ortopedske pripomočke se revalorizirajo zneski v skladu s povečanjem cen, odstotki ostanejo neizpremenjeni,
- za prevoze z reševalnimi in drugimi vozili od 10 na 15 din,
- za intervencije ob zdravljenju zastrupitve z alkoholom za največ 5 dni, ostane odstotek neizpremenjen.

2. Uvedba novih oblik participacije:

- za ponovni pregled pri

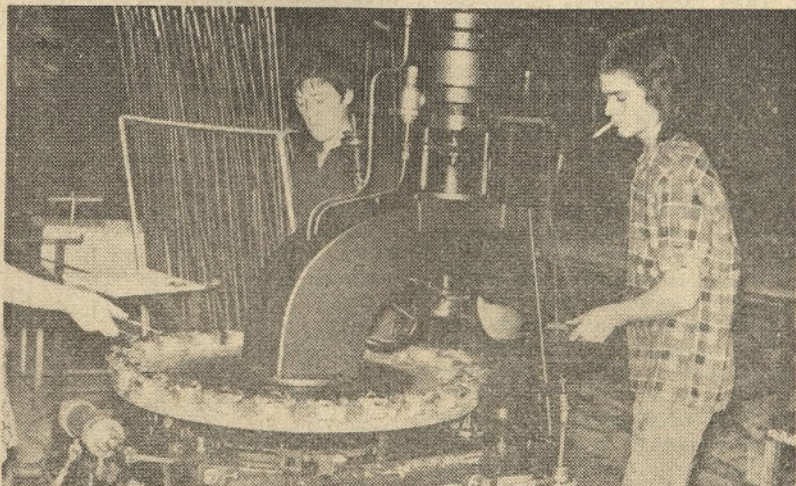
zdravniku-specialistu, razen v dispanzerjih 5 din,

— za bolnišnično zdravljenje 5 din na dan (dana pripomba za upoštevanje družinskih članov),

— za nadaljevano oziroma nadomestno bolnišnično zdravljenje 5 din dnevno.

Uvedba participacije velja tudi za vse obvezne oblike zdravstvenega varstva. Svet zavarovancev občine Hrastnik odklanja spremembe in uvedbo participacije, dokončno odločitev pa bo sprejela skupnost zdravstvenega zavarovanja.

S. v.

Izdelava obočkov za kristalne lestence. Proizvodnja še ni povsem zadovoljiva, vsi se pa trudijo, da bi bila kar najboljša

Britanska naprava za varjenje folije pri paletnem pakiranju v skladišču gotovih izdelkov

ODLOČNEJŠE ZAHTEVE ČLANOV SVETA ZAVAROVANCEV HRASTNIK

Člani sveta zavarovancev občine Hrastnik razumejo težave v zvezi z zakonom o omejitvi dohodka in potrebo po samoupravnem sporazumu, vendar se odločno zavzemajo, da bi morale skupnosti od republike navzdol in tudi sama zdravstvena organizacija najti oblike in metode za izboljšanje organizacije zdravstvene službe v občini Hrastnik.

Na sestanku sveta zavarovancev občine Hrastnik, ki so se ga udeležili direktor Skupnosti zdravstvenega zavarovanja, zdravstveni delavci občine Hrastnik, predstavniki zdravstvenega zavoda, predsedniki delavskih svetov iz nekaterih predstavniških podjetij, so mnogo razpravljali o zdravstveni problematiki Zasavja, o zbiranju sredstev in o tem, da je zdravstvena služba na podeželju izločena od centrov v Ljubljani, zlasti glede kadrov in da zdravstvene organizacije zaradi večidel objektivnih pogojev ne morejo nuditi take zdravstvene usluge in da naš zavarovanec nima takih možnosti kot zavarovanec večjih centrov.

Zakon o omejitvi dohodka omejuje dohodke interesnih skupnosti od prispevka dohodka organizacij združenega dela iz naslova osebnih dohodkov delavcev do višine dohodkov doseženih v letu 1972. Iz tega izhaja, da bi tudi Skupnost zdravstvenega zavarovanja lahko v letu 1973 zaradi predmetnega zakona dobila v globalu samo toliko sredstev, kot jih je dobila v letu 1972, ko je bila prispevna stopnja predpisana. Zakon pa omogoča, da se v masi ta sredstva povečajo za 12,5 %, za kar pa morajo biti sklenjeni samoupravni sporazumi med skupnostjo in delovnimi organizacijami. To pomeni, da bi se v primeru podpisa sporazuma na podlagi tega dogovora sredstva zbrana iz leta 1972 povečala za 12,5 odstotka, s tem pa ni rečeno, da se bo povečala prispevna stopnja, ampak bodo ta sredstva v glavnem zbrana zaradi tega oziroma iz naslova, ker se bo povečala masa sredstev za osebne dohodke v posameznih delovnih organizacijah na račun novo zaposlenih in na račun nominalnega povišanja sredstev za osebne dohodke.

Iz tega se poraja vprašanje, kakšna bo prispevna stopnja za leto 1973? V letu 1972 je bila prispevna stopnja v višini 7,95 % za zdravstveno zavarovanje in 0,55 odstotka za investicije v zdravstvu. V letu 1973 bo uveljavljen nov sistem davkov in prispevkov in bo bruto osebni dohodek zaradi prenosa nekaterih prispevkov iz bruto osebnega dohodka na dohodek TOZD nekoliko nižji; kolikšna oziroma kakšna bo osnova za prispevek še ni znano, zato stopnje ni mogoče izračunati.

Ob predpostavki, da ostanejo bruto osebni dohodki in druge prispevne stopnje v letu 1973 nespremenjene, bi ostala stopnja prispevkov za zdravstveno zavarovanje delavcev enaka ali bi bila celo manjša. Povečala bi se le za 0,17 % od bruto osebnih dohodkov zaradi sprejetih obvez iz referendumov za izenačitev pravic iz zdravstvenega varstva kmetov z delavci.

Zato v samoupravnem sporazumu ni bilo mogoče predvideti stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev za leto 1973. S spremembo višine bruto osebnega dohodka bo višina stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje

delavcev pogojena s prispevki, ki bodo nastali znotraj bruto sistema prispevkov iz osebnega dohodka, kar pa ne bo vplivalo na večjo obremenitev, ker je povečanje potrebnih sredstev za zdravstveno zavarovanje manjše, kot je predvideno povečanje mase sredstev za neto osebne dohodke v letu 1973.

Direktor Skupnosti zdravstvenega zavarovanja iz Ljubljane na sestanku v Hrastniku

Kakšne zagotovitve lahko damo, da ne bo stopnja večja kot lani?

Člani skupščine skupnosti, ki bodo najpozneje do 31. marca 1973 skladno s samoupravnim sporazumom določili prispevno stopnjo za zdravstveno zavarovanje, so zaposleni v organizacijah združenega dela, ki so podpisnice samoupravnega sporazuma. Če predlagana stopnja prispevka ne bo odraz obveznosti in pravic iz samoupravnega sporazuma, ne bodo zanjo glasovali.

Izvajanje tega samoupravnega sporazuma bo kontrolirala tudi SDK in ugotavljala, ali je dohodek v mejah samoupravnega sporazuma. Če bo stopnja neustrezna in bo dohodek z več kot 12,5 odstotka višji nasproti dohodku iz leta 1972, bo sredstva po zakonu vrnila organizaciji na njihovo rezervo.

Pri odločitvi sredstev za zdravstveno zavarovanje v letu 1973 je pomembno dejstvo, da se skupnost in zdravstveno zavarovanje obvezujeta, da bosta poslovala v okviru 12,5 % večjega dohodka, kot je bil v letu 1972. To pa pomeni, da stopnja prispevka nima več tistega pomena kot ga je imela doslej, ko so na višino dohodkov skupnosti vplivala inflacijska gibanja in je skupnost z veljavnimi stopnjami dosegala občutno večje dohodke, kot jih je planirala.

Ko nov sistem samoupravnega sporazumevanja dohodke skupnosti omejuje z zneskom, ta skupnost ne more zbrati več sredstev, kot jih predvideva samoupravni sporazum, četudi bi bila stopnja višja.

Po izhodiščih resolucije o družbenoekonomski politiki SRS v le-

tu 1973 naj bi se povečala masa neto osebnih dohodkov za 14 %, medtem ko bi se sredstva za zdravstveno zavarovanje, ki bi jih dosegli s samoupravnim sporazumom, povečala le za 12,5 %, kar pomeni, naj bi bila obremenitev gospodarstva proporcionalno v tem letu manjša kot v letu 1972.

Npr.: v organizacijah združenega dela, kjer se masa osebnih dohodkov ne bo povečala, bo obveznost za plačila prispevka za zdravstveno zavarovanje manjša kot v letu poprej. Na povečanje bo vplivala le obveznost do izena-

V primeru, da se masa neto osebnih dohodkov ne bo povečala za 14 % v primerjavi z letom 1972, bo nosila breme skupnost, ker bodo delovne organizacije plačevale prispevek po stopnji, glede na višino izplačanih dohodkov. Zato je potrebno povedati, da podpišejo samoupravni sporazum tudi tiste organizacije združenega dela, v katerih ne predvidevajo povišanja osebnih dohodkov zaradi dosega dvetretinske večine podpisnikov in da si skupnost zagotovi plačilo tistih, ki bodo sredstva za osebne dohodke povišali, in sicer sorazmerno takemu povišanju.

Nepodpis samoupravnega sporazuma pa bo imel za posledico, da bo treba raven zdravstvenega varstva in druge pravice iz zdravstvenega varstva utegniti na raven dohodkov skupnosti iz leta 1972. Z drugimi besedami povedano, da bo potrebno nadomestila za osebne dohodke znižati, določene oblike zdravstvenega varstva črtati, določene oblike zdravstvenih storitev pa bodo morali zavarovanci plačevati sami.

Zdravstveni delavci so na sestanku iznesli, da se zavedajo, da zdravstvena služba v Hrastniku ni tako organizirana, kot bi bilo to potrebno, vendar je največja težava v tem, ker ni zdravnikov, primanjkuje zdravnikov splošne prakse, nerešena so stanovanjska vprašanja, nerešene so kapacitete zdravstvenega doma, tako glede delovnih prostorov kot čakalnic, in tudi nezainteresiranost nekaterih republiških organov, ki bi lahko z doslednejšo, aktivnejšo kadrovsko politiko stažistov omogočili reševanje kadrovskih vprašanj tudi v podeželskih ambulantah. Svet je izvolil posebno komisijo, ki naj bi pripravila zaključke o odpravi pomanjkljivosti v organizaciji zdravstvene službe v Hrastniku in te zaključke posredovala skupščini občine, skupnosti zdravstvenega zavarovanja, občinskemu in republiškemu svetu sindikatov ter pristojnemu sekretariatu. O sprejetih zaključkih bomo še poročali. S. V.

Mojster Ivan pri popravilu steklarske peči. Delo je zahtevno in zelo natančno

OBISK VELESEJMA V LEIPZIGU

Večerno nebo na 9000 metrov višine, ožarjeno od poslednje svetlobe dneva, je čudovito in kar težko se je vrniti nazaj na zemljo. Toda letalo neizmerno zmanjša razdaljo in tako je od Zagreba do Leipziga DC-9 porabil le 70 minut. Najlepše smo spoznali razliko med klasičnimi prevoznimi sredstvi in letalom, ko smo se vračali iz Leipziga z vlakom. Sicer je bil to ekspresni vlak, pa vendar je potreboval za pot dobrih 20 ur več od letala.

Formalnosti v Nemški demokratični republiki zahtevajo precej časa, začeni od carine do prijavnega urada. Prosto gibanje tujcev v NDR je omejeno, saj v potnem listu natančno označijo mesto in čas bivanja. Posebno natančni pa so pregledi ob odhodu iz NDR na zahod, kjer je menda pomanjkanje delovne sile in so oblasti ukrenile vse, da je mejo za prebivalca NDR (razen nekaterih službenih potovanj) praktično nemogoče prestopiti.

Mesto Leipzig je za Berlinom največje mesto v NDR in ima 600.000 prebivalcev, staro pa je okoli 800 let (slika 1). Glavna značilnost Leipziga je nedvomno velesejem, ki pa se npr. od zagrebškega razlikuje predvsem po tem, ker ni koncentriran na enem prostoru. Tehnični del sejma se nahaja na posebnem sejmskem prostoru (slika 2), ostali del sejma pa je v samem mestu (slika 3). Morda je ravno ta razporeditev zanimiva, ker človek npr. prehaja iz ulice ali pasaže na sejem in obratno. Gre za neko spontano doživljanje, ki pa je na drugi strani morda manj koncentrirano. Potrebno je dodati, da mesto pravzaprav živi za velesejem, saj je preplavljeno z reklamami in dobrodošlicami (slika 4), ne manjka pa tudi spremljajočih razstav in prireditev.

Sicer pa je na spomladanskem sejmu (tudi tu je jesenski in spomladanski velesejem) sodelovalo 9225 razstavljalcev iz 60 držav na okoli 350.000 m² površine. Razstavni program je obsegal na tehničnem sejmu med drugim strojegradnjo, metalurgijo, elektrotehniko, elektroniko, vozila itd., na razstavnem prostoru znotraj mesta pa gospodinjske aparate, knjige, prehranske artikle, tekstil, steklo, porcelan, pohištvo itd.

Seveda je glavna pozornost našega obiska sejma bila namenjena steklu oziroma razsvetljavi.

Kot oblikovalcu mi je predvsem ugajala lepa postavitve steklenih izdelkov. Tu mislim na osvetlitev vitrin in pa na vitrine same. Seveda je tudi kvaliteta in design izdelkov na višini. Predvsem je bilo razstavljenega mnogo barvnega-prevečenega stekla, brušenega, iz same NDR. Prav tako pa so proizvajalci iz NDR razstavljali lepe oziroma kvalitetno izdelane avtomatske kozarce itd. Na tem področju so sodelovali tudi tuji razstavljalci, med njimi Fidenza iz Italije.

Na področju razsvetljave je razstavljala predvsem industrija iz NDR, razstavljenega stekla pa so v glavnem znotraj naših možnosti. Vseeno je razstavljenega blago dajalo občutek boljše kvalitete, kot smo je vajeni mi (tu so mišljena predvsem višja svetlobna telesa). Osebnost imam občutek ob tem, da pri nas ni problem znanje, ampak površnost oziroma prevelika naglica in navada, da se proizvaja veliko, a ne dovolj kvalitetno.

Če se povrnemo k sejmu, ostane očitno še dejstvo, da sta razsvetljavno steklo razstavljala le dva razstavljalca iz NDR ter da tega blaga celo v najboljši veleblagovnici v Leipzigu ni moč dobiti. Brez dvoma kaže to na pomanjkanje proizvodov na trgu in v kolikor bi vzhodni Nemci ne ostali tako togi v trgovanju z nami, bi ta država verjetno lahko postala zanimivo tržišče.

Poleg stekla si je veljalo ogledati še druge sejmske prostore, npr. razstavo porcelana ali knjig. Na področju porcelana je bila zastopana kvantiteta in kvaliteta, knjižna razstava oziroma sejem pa je verjetno sploh eden večjih v svetu (pripomniti je treba, da so knjige v vzhodni Nemčiji zelo konjunktorno blago).

Morda še kakšna beseda o znamenitostih mesta Leipziga. Zgodovinski center mesta je trg z rotovžem iz l. 1556. Impozantna je tudi železniška postaja, sicer težko poškodovana med drugo svetovno vojno, a pozneje obnovljena. S svojimi 26 pokritimi pe-

roni in prečnikom 267 metrov je še danes ena največjih postaj sploh.

Nekakšen nov znak mesta je od leta 1969 univerzitetni kompleks Karl Marx. Najvišja stavba meri v višino 140 metrov. Med drugimi je omembe vreden tudi živalski vrt, ki je znan predvsem po velikih mačkah, ne manjka tudi drugih živali.

In še nekaj o življenju ljudi v NDR. Osnovne življenjske potrebe (stanovanje, hrana, elektrika itd.) so relativno zelo poceni, saj npr. v Münchnu (ZR

Nemčija) stane samo čaj skoraj toliko kot v Leipzigu kosilo. Drugeje je npr. z avtomobili; cene in roki nabave so nerealni in tako so tudi ulice razmeroma prazne. Značilno je tudi, da so zelo cenjena oblačila iz naylona in podobno, kvalitetnejših materialov za oblačila pa nekako ni na izbiro. Zanimivo je tudi, da je skoraj povsod treba čakati v vrsti, celo na taxi. Včasih je to malce mučno, verjetno samo za nas, ki tega nismo več vajeni.

Marcen Alojz

Koritnik Matija - Matiče

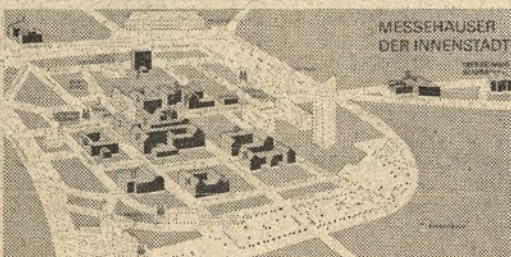
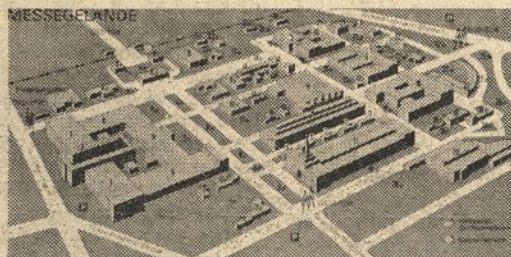
praznuje letos kar dva jubileja; 43 let je minilo, od kar je postal ustanovitelj gasilskega društva Steklarne Hrastnik, in 80-letnico rojstva. Zelo priljubljen član v našem društvu in ostalih društvih, kakor celotnega Hrastnika in daleč naokrog znan med gasilci, je skromno praznoval svoj jubilej med člani gasilskega društva Steklarne. Kot ustanovitelj gasilskega društva 1929. leta je vse do svoje upokojitve opravljal vidne vodilne funkcije v društvu. Bil je dolga leta poveljnik društva. Gasilske veščine je pridobil v šoli v Gradcu in postal gasilski častnik. Vedno nasmejan in ljubitelj petja je vedno med nami v gasilskem domu, ne mine vaja ali prireditev, da ne bi kljub svojim letom prisostvoval in aktivno sodeloval. Člani društva ga zaradi njegovega vedrega značaja imajo posebno radi. Za njegov visok jubilej mu je pred gasilskim domom zaigrala godba na pihala, poveljnik društva Kirhmajer Rudi mu je za visok jubilej izročil spominsko vazo z rdečim nagelnom in opisal njegovo delo in ga postavil za zgled vsem mlajšim

gasilcem. Gasilci Steklarne mu želimo še mnogo srečnih in uspešnih let.

R. K.

Koritnik Matija praznuje 80-letnico

Mesto LEIPZIG je za Berlinom največje v NDR po številu prebivalcev, ima jih 600.000

Kaj storiti ob raznih požarih

V naši tovarni imamo danes že vrsto nevarnih materialov in snovi, ki so vskladiščene na več krajih. Ravno zato moramo znati ukrepati ob izbruhu požara, preden pridejo gasilci, da preprečimo še večjo škodo ali da s pravilnim ukrepanjem celo pogasimo ogenj.

Vsak požar lahko nastane iz majhnega plamenčka iskre, polite vnetljive tekočine, eksplozije itd. Če začnemo takoj gasiti in če upoštevamo gasilsko taktiko, lahko že v zelo kratkem času in z ročnimi gasilskimi aparati požar pogasimo.

Naloga gasilske taktike je, da z ustreznimi gasilskimi sredstvi in napravami zajezimo in pogasimo nastal požar. Taktika nas tudi uči, kako naj razvrstimo sredstva in ljudi, da bo intervencija čim bolj uspešna. Namen članka je poučiti širši krog članov kolektiva, da bi že pred prihodom gasilcev čimbolj učinkovito postopali in reševali. Naša tovarna spada med kolektive, v katerih je možnost izbruha požara zelo velika, bodisi zaradi tehnologije proizvodnje z različnimi gorivi ali vskladiščenja gotovih izdelkov, skladišča kartonov itd. Prav zaradi tega je zaželeno, da vsak član kolektiva vsaj nekaj ve o preventivi in gašenju raznih vrst požarov. Požare delimo na zunanje in notranje. Za notranje požare je značilno, da se požar sicer počasneje razvija, medtem se pa pojavljajo razni strupeni plini, zadušljivi plini, dim, vročina itd. Proti vsem tem nevarnostim se moramo znati ravnati. Ob pravočasni intervenciji bo mogoče požar zajeziti že v prostoru, kjer je nastal, v nasprotnem bo intervencija zelo težka in večkrat moramo prepustiti vse skupaj uničenju, da zavarujemo in ohranimo drugo, kar ogenj še ni zajel.

Kako postopamo pri notranjem požaru?

Že pred vstopom v prostor moramo imeti pri sebi ustrezna gasilna sredstva in naprave za gašenje, in to: brenčajo, ročni gasilni aparat ali celo cev z ročnikom za odpiranje in zapiranje, v ceveh naj bo voda. Če nimamo osebne zaščitne opreme, se moramo za vstop v notranji prostor pripraviti, tako da bomo hodili v pripognjeni drži čim nižje k tlom, da bi bili čim manj izpostavljeni plinom, vročini in dimu. Najbolj primitiven način je navezati okrog ust moker robec ali go-

bo. Paziti je treba, da vrata pri vstopu v prostor, kjer gori, ne odpiramo hitro in na stežaj, ker bi vdor svežega zraka povzročil hitrejši razvoj požara. Neizgoreli plini bi se vneli in nastal bi butajoči plamen, ki bi osebo pri vходу lahko zelo poškodoval.

Vrata je treba odpirati čepi, počasi in postaviti se je treba tako, da morebitni butajoči plamen švigne mimo osebe, ki vstopa. V prostor vstopamo z zmernim korakom, ne tekamo, ker bi nas oviralo pri dihanju. Po prostoru tipamo vedno s hrbtno stranjo dlani, v primeru, če bi se dotaknili električnih žic pod napetostjo. Če tipamo s prsti, se nam dlan avtomatično s prsti oklene žic — v nasprotnem pa roko odbije. Prostor pregledamo sistematično in temeljito, ker lahko pričakujemo, da bomo našli ponesrečenca

ali celo nezvestnega, ki trpi zaradi šoka ali hudih opeklin. Nevarnost preti tudi zaradi elektrike, plinskih napeljav, peči in podobno. Naša poveljavna naloga je poiskati leglo požara, mesto, kjer je začelo goreti in kjer žari. Ko smo to ugotovili, šele takrat začnemo gasiti. Električni tok pustimo, dokler ne začnemo gasiti z vodo. Okna in vrata odpremo, da se dim umakne iz prostora. Odmakniti moramo vse predmete, ki so v bližini plamena, da jih ta ne zajame.

Leglo požara nam pokažejo razni znaki:

- barva dima (bel, sivkast in črn dim),
- velikost in barva plamena (temno rdeč, svetel plamen),
- sprememba oblike kovinskih ali steklenih predmetov zaradi vpliva toplote,
- prasketanje ognja.

Kako bomo postopali pri gašenju notranjega požara?

Gašenje požara se ravna po snoveh in predmetih, ki gorijo. Izbrati moramo najbolj učinkovita sredstva za gašenje. Polivanje z vodo sem in tja, gor in dol, brez cilja je napačno in brez učinka. Gasimo najprej tiste predmete, ki najbolj gorijo, oplazimo z vodo še ostalo, da zadržimo širjenje požara. Nikoli ne polivamo v dim ali plamen, ampak naravnost v žarišče. Po prostoru se ne plazimo, niti se ne dotikamo tal z rokami. Držati se moramo čim nižje k tlom, kjer je najmanj dima, vročina je manjša, vidljivost pa večja. V zadimljenem prostoru ne sme nikoli eden sam, temveč vedno najmanj dva. Po zadimljenem prostoru moramo hoditi tako, da nog pri hoji ne dvigamo, temveč z nogami stalno otipavamo tla pred seboj. Teža telesa se mora pri hoji stalno naslanjati na zadnjo nogo vse dotlej, dokler sprednja noga ne ugotovi, da je korak naprej varen. V zadimljenem prostoru se ne smemo hitro premikati, še manj pa po stopnicah. Vedno dihamo skozi nos, ker nos deluje delno kot filter za zrak in preprečuje vdih drobnega prahu; še bolj nevarno pa je, če skozi odprta usta vdihavamo vroč zrak. Najbolje je držati se čim nižje k tlom, tam je še največ svežega zraka. Vredno si je zapomniti, kadar gasimo z vodo, da lahko od

časa do časa pritismo nos ob curek vode pri ustniku ročnika, kar nam lahko krepko pomaga, da dobimo za dihanje nekaj svežega zraka. Da bi v prostoru preprečili morebitno eksplozijo plinov, hlapov ali prahu, moramo napraviti močno ventilacijo s prezračevanjem. Nevarno je za ventilacijo uporabiti ventilator.

Pri notranjih požarih spremljajo osebe, ki gasijo, poleg prej opisanih nevarnosti (strupen plin, dim, eksplozije, razlite kisline), še pogosto pojav rušenja. Največ-

stisniti med ramena, roke pritisniti ob telo. Zelo napačno je ozirati se sem in tja in gledati navzgor. Pod podboji in okenskimi zidovi smo najbolj varni pred rušenjem. Čim opazimo znake rušenja, moramo takoj odstraniti vse ljudi iz zgradbe in preusmeriti gašenje na zunanji napad.

Nevarnost eksplozije.

Eksplozija lahko nastane med samim gašenjem, ker jo lahko povzročijo gorljiv prah, vnetljivi hlapi in plini ter vpliv toplote na posode, jeklenke, v katerih je stisnjen ali vtekočinjen plin.

Ce so poškodovane plinske napeljave (cevi) se plin najprej zmeša z zrakom in ob pravilnem razmerju eksplodira. Posebno ne-

Gasilska desetina steklarne na tekmovanju

krat pride do rušenja nenadoma, brez poprejšnjih znakov. Prvih znakov ne moremo pravočasno opaziti zaradi dima v prostoru, posebno pa še ponoči ne.

Kaj nas opozarja na nevarnost rušenja?

- Močno zgoreli leseni deli pri lesenih konstrukcijah,
- žarenje železnih konstrukcij,
- nastajajoče razpoke v zidovih in stropih,
- izbočenje in povešanje zidov,
- navzdol upognjeni stropi in preklade.

Kako se zavarujemo pred rušenjem? Če pride do odpadanja ometa, je najbolje ostati miren, glavo

varnost predstavljajo zaprte posode (jeklenke), zaradi vpliva temperature na posode lahko naraste pritisk tako visoko, da raznese posodo. Enako nevarnost predstavljajo razne posode, v katerih je bila vnetljiva tekočina (bencin, nafta, olje itd.) V takšnih situacijah postopamo takole:

1. izključimo električno napeljavo,
2. odpremo okna, da se prostor prezrači,
3. zapremo vse dovode, po katerih odteka plin ali olje,
4. ohladimo vse posode (jeklenke) polne in prazne s curkom vode,
5. z razpršenim curkom vode polijemo vse prašne površine,
6. v prostor oziroma v posodo vbrizgamo ustrezna sredstva, da prekoračimo eksplozivno mejo (vodna megla, CO₂ gasilni prah itd.).

Ponoči so vedno težave zaradi električnega toka, ker vemo, da ne smemo gasiti, dokler v prostoru teče električni tok. Dokler so ljudje v prostoru, vedno pustimo električne naprave pod napetostjo. Ko se ljudje umaknejo, izklopimo tok in začnemo z gašenjem. Tok je potreben zato, ker so lahko ljudje v paničnem begu na stopniščih in dvigalih in v trenutku izklopa povzročijo še večjo paniko. Ko je poslopje ali stavba izpraznjena, takrat začnemo z akcijo.

V naslednji številki »Steklarja« bomo objavili gašenje zunanjih požarov in gašenje v posameznih primerih.

Rudi Kirhmajer

Majhna slovesnost pred gasilskim domom. Steklarska godba je zaigrala Matičetu ob 80-letnici

KONČAN JE TEČAJ ORGANIZATORJEV REKREACIJE

**Naša republika je dobila prve re-
kreatorje!**

Pred dnevi je bil v Kranjski gori končan prvi ciklus tečaja za organizatorje rekreacije v naših podjetjih in ustanovah.

Prvi del tečaja, ki se je odvijal v dveh skupinah že lansko leto, in sicer v Gozdni šoli Partizana Slovenije v Mozirju, je obiskovalo okrog 30 tečajnikov. Zaključni, drugi del v Kranjski gori pa je uspešno absolviralo le 14 tečajnikov. Vzrokov za takšen osip je verjetno več. Po mojem je glavni vzrok še vedno neure-

zajemal okrog 40 ur, se pravi okrog 50 šolskih ur, je zajemal naslednje športne panoge: plavanje, košarko, odbojko, smučanje, badminton, namizni tenis, telovadbo, atletiko in kegljanje.

K temu je treba dodati še predelavo programa rekreacije za leto 1973 ter ogled nekaj filmov s športno tematiko. Rad bi omenil tudi nekatere predavatelje, in sicer: profesor Kristan iz VSTK, profesor Kreusel, nekdanji državni reprezentant v odbojki, ki tudi predava na VSTK, Avgust Likovnik, zvezni kapetan, ki je vodil

cu tečaja. On pravi: »Pričakujem, da bodo absolventi tečaja v svojih organizacijah uspešno posredovali znanje, ki so si ga pridobili in se trudili, da v sodelovanju s sindikalnimi organizacijami, društvi Partizan in ostalimi zainteresiranimi približajo športno rekreativno dejavnost delovnemu človeku. Zlasti pomembno vlogo naj bi odigrali v procesu osveščanja delovnega človeka o nujnosti te zvrsti rekreacije za zdravje, sprostitvev in dobro osebnostno počutje, ki so zaradi sodobnega mehaniziranega in tehniziranega življenja močno ogroženi. Zelel bi še to, da v svojih organizacijah poizkušajo premagati miselnost, da smo z najrazličnejšimi tekmovanji že storili svojo dolžnost. Največja vrednost te dejavnosti ni samo v tekmo-

Tudi v času odmora je bila rekreacija na višku. Živahne diskusije so v »delovnih oblekah« še toliko bolj pristne za področje rekreacije

vanjih, temveč v rednem sistematičnem in celoletnem udeleževanju, po možnosti čimveč v naravi. In nosilci take ideje naj bi bili v svojih organizacijah absolventi tečaja za organizatorje rekreacije. Osebnostni uspeh vsakega posameznega tečajnika ocenjeval, ne po številu tekmovanj, ki jih je organiziral, temveč po številu neposrednih proizvajalcev, ki mu jih je uspelo pridobiti za redno udeleževanje v katerikoli zvrsti športne rekreacije.«

Prikaz učenja smučanja na kratkih GLM smučkah, so tečajniki spremljali z zanimanjem

Smučarski tečaj v Bohinju

Ko je oče prišel iz službe, mi je povedal, da me je vpisal v smučarski tečaj v Bohinju, ki ga je letos že drugi organiziral sindikat Steklarne Hrastnik. Te novice sem se nadvse razveselil. Potem pa sem težko čakal dan, ko smo se odpeljali v Bohinjo.

Ta dan je bila sobota, 27. januarja. Potovali smo z avtobusom, brez večjih zamud. Ko smo prispeli v Bohinjo, smo šli v počitniški dom Steklarne Hrastnik. Tam nas je tovariš Maurer Oskar -Oka razdelil po sobah in sestavil dnevni red. Po kosilu smo se šli smučati. Najprej smo morali teren poteptati, nato smo postavili vlečnico, potem pa smo se smučali. Ko smo prišli s smučanja, smo se do večerje zabavali z različnimi igrami. Po večerji pa smo lahko gledali televizijo, igrali karte itd. Ob 21. uri smo šli spat. Zjutraj smo vstali že ob 7. uri in pospravili sobe. Zajtrk je bil ob 7.30. Po zajtrku smo se šli smučati. Najprej smo se učili smuk poševo, potem pluzni zavoj, na koncu pa še paralelni zavoj. Kosilo smo imeli ob 12. uri, po kosilu smo 1 uro počivali; kadar smo se vračali s popoldanskega smučanja, smo šli včasih na led, potem pa smo šli v dom.

Te stvari so se ponavljale pet dni.

Pet dni je hitro minilo in zopet smo morali domov. Doma pa se žal nismo mogli smučati, ker ni bilo dovolj snega. Za dobre počitnice in zabavo, ki smo jih preživeli v Bohinju, pa se lepo zahvaljujemo sindikatu Steklarne Hrastnik.

Bradašević Branko
7 d — likovni krožek

Končano je odprto zimsko prvenstvo Slovenije v rokometu za ženske

V mesecu marcu je bilo končano odprto zimsko prvenstvo Slovenije v rokometu za ženske. Ekipa Steklarja ni dosegla kakšnega zavidljivega plasmaja. No, to niti ni bil namen tega prvenstva, ampak vigravanje ekipe in pridobivanje igralne rutine, kar velja še posebno za mlajše igralke. Prvenstvo je vsekakor opozorilo na precej napak, ki se v republiški ligi ne smejo ponavljati. Po pričakovanju so naslov prvakinja osvojile igralke prvotigaša Zameta iz Reke, ki so prvenstvo končale brez poraza.

Rezultati odigranih tekem zadnjega igralnega dne:

STEKLAR : BRANIK 8 : 10
BOREC : STEKLAR 18 : 8
STEKLAR : KOPER 8 : 6

Končna lestvica:

1. Zamet	9 8 1 0 95 :	42 17
2. Brežice	9 6 1 2 87 :	60 13
3. Alples	9 6 1 2 92 :	66 13
4. Branik	9 5 0 4 94 :	68 10
5. Olimpija	9 4 1 4 81 :	71 9
6. Borec	9 3 3 3 80 :	78 9
7. Slovan	9 3 0 6 70 :	83 6
8. Steklar	9 3 0 6 71 :	93 6
9. Koper	9 1 1 7 58 :	90 3
10. Simplex	9 1 0 8 33 :	109 2

jeno vprašanje rekreacije delovnega človeka. Še pred leti je vladalo mnenje, da bo osebni standard tisti, ki se bo sprevrgel v korist športne rekreacije. Danes se je pokazalo, da je ravno osebni standard tisti, ki preprečuje množično rekreacijo. V navali modernizacije in tehnizacije smo skoraj povsem pozabili na skrb za človekovo duševno in fizično rekreacijo. Zadnje čase je opaziti, da se je tudi na tem področju storil korak naprej. Vse več zasledujemo tekmovanj, kjer prevladuje množičnost, kjer so športni uspehi in kvalitetni vrhunski dosežki v drugem planu. Razveseljiv je podatek, da TRIM steze rastejo kot gobe po dežju. Organizacije, kot so Partizan Slovenije, Zveza za telesno kulturo Slovenije in pa nekateri občinski sindikalni sveti in ne nazadnje tudi sindikati v posameznih delovnih organizacijah, tudi posvečajo veliko pozornost športni rekreaciji. Partizan odslej nosi uradni naziv: Društvo za športno rekreacijo. In kako je potekal tečaj? Ob tej priložnosti moram pohvaliti marljive organizatorje, to je Partizan Slovenije na čelu s svojim marljivim tajnikom tov. Miletom Ogrinom, da je bil tečaj organiziran z vso resnostjo, da so bili izbrani kvalitetni predavatelji in da je sama izvedba tečaja potekala vzorno. Edino pripombo, ki pa ni samo moja, pa bi dal na račun prenatrpanosti programa, ker nam tečajnikom ni ostalo časa za kaj drugega. Res pa je, da bi vsakršna prostitev programa pomenila še dodatne stroške, ker bi se število dni v tem primeru razmeroma precej povečalo. Tečaj, ki je v drugem delu

priprave naše reprezentance za nastop na svetovnem prvenstvu v kegljanju, ki je bilo v preteklem letu v Splitu, nadalje doktor Vučetičev, ki že več let skrbi za našo skakalno smučarsko elito, potem prof. Goršič, pa prof. Agreš in Pirc ter posebno še prof. Jovan, direktor VSTK v Ljubljani, ki nam je izčrpno predaval teorijo in metodiko športne rekreacije ter organizacijo rekreacije v podjetjih in ustanovah. Seveda so bili še drugi, vendar je za vse veljalo isto, vsi so se izredno trudili ter nam predavali na tak način, ki nam je bil najbolj dostopen in razumljiv. In kakšna je sedaj naša naloga, kaj lahko delovne organizacije od nas pričakujejo? Morda na to vprašanje da najboljši odgovor izjava profesorja Kristana Silva, za katero sem ga poprosil na kon-

Za konec še malo fotografiranje za spomin. Bilo je prijetno

Humano okolje - več človečnosti

25. MAREC — LETOŠNJI SVETOVNI DAN INVALIDOV

V Hrastniku že drugo leto več ali manj uspešno deluje Športno društvo »Invalid«, ki razvija predvsem kegljanje, streljanje in šah. V društvo je vključenih precejšnje število invalidov, njihova dejavnost je precej raznolika, vodstvo društva pa se bori z več problemi, predvsem jim manjka finančnih sredstev za redno in še boljše delovanje.

Letos smo praznovali svetovni dan invalidov 25. marca in v okviru tega praznovanja je društvo pripravilo poseben program tekmovanja.

Preden pa bi poročali o praznovanju tega praznika v Hrastniku, pa želimo navesti nekaj misli in zaključkov s seje sveta za socialno in zdravstveno politiko pri republiški konferenci SZDL Slovenije. Povzetke in zaključke te seje povzemamo po članku Marije Robek objavljene v Delu dne 23. marca 1973.

Ob tem prazniku je še posebej čas, da se kot družba in posamezniki zavemo, da živimo med nami tisoči in tisoči invalidnih soljudi, ki smo jim dolžni omogočiti, da se kot enakopravni občani vključujejo v delo in življenje ter enakopravno družbeno odločanje.

Gre za poziv zdravim, da spremenijo miselnost in svoj odnos do invalidov, kajti kjer je odnos pravilen, je tudi razumevanje, je denar za usposabljanje, se najde zaposlitev in vse vrste varstva in pomoči, ki jih potrebujejo invalidni ljudje.

Svet za socialno in zdravstveno politiko pri republiški konferenci SZDL Slovenije je ob tej priliki razpravljal o delovanju, vlogi in pomenu socialno-humanitarnih organizacij v Sloveniji.

Socialno-humanitarne organizacije so prostovoljne, specializirane družbene organizacije; njihov velik pomen je v tem, da s svojim delom dopolnjujejo ali nadomeščajo delo državnih, strokovnih, družbenih in samoupravnih organov in si nenehno prizadevajo, da bi razvili za posamezne kategorije prizadetih ljudi vsestransko zaščito in družbeno skrb v rednih sistemih posameznih nosilcev teh obveznosti.

Prednost teh organizacij je v tem, da združujejo prizadete občane, ki imajo veliko voljo in so se sposobni sami boriti za boljše življenje. In prav s pomočjo teh organizacij počasi lomimo nazadnjaško gledanje na invalidi, sprejemamo miselnost v celotni javnosti, to je, da nihče ne sme usmiljenja, ne želi biti varovanec, temveč da z delom, ki ga je sposoben, prispeva za skupno blaginjo. Zato je nujno, da tem organizacijam odpiramo širši prostor, da uredimo njihov status in jih opredelimo kot organizacije posebnega družbenega pomena in da dosežemo, da bodo pravice človeka invalida posebej upoštevane v zasnovi slovenske ustave.

Pri razčiščevanju in opredeljevanju mesta socialno-humanitarnih organizacij v našem pravnem sistemu je treba tudi ugotoviti, da bodo te organizacije mesto delegiranja delegatov, saj se bo naše celotno bodoče življenje krojilo na delegatskem sistemu, prek katerega bo izražen in realiziran interes delovnih ljudi.

Med drugim so na tej seji tudi menili, da je treba tem organizacijam zagotoviti financiranje dejavnosti, ne zgolj administracije, iz neke primarne družbene delitve.

(Dalje na 14. strani)

Ekipa kegljačev je pozdravil predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Žibret Albin

BOJ ZA OBSTANEK

Kegljači »Bratstva« so zaključili prvo polovico tekmovanja v II. republiški kegljaški ligi — vzhod.

Prve štiri tekme so pokazale, da bo boj za obstanek kar precej hud. V prvih štirih tekmah sicer niso dosegli slabih rezultatov, vendar bi bil boljši, če bi imeli malo več rutine, nekajkrat pa jih je zapustila tudi športna sreča, ali pa so zatajili nekateri posamezniki. Vsi ti elementi pa seveda sestavljajo — šport predvsem pa nastopanje v ligaški konkurenci.

Kljub temu, da lahko mirno trdimo, da tekmovalni kegljačev spremlja posredno ali neposredno precejšnje število hrastničanov, vendar vseeno lahko ugotovimo da marsikdo ne ve, kakšen je način tekmovanja v tej ligi. Zaradi tega tokrat tole pojasnilo:

V II. republiški ligi — vzhod nastopa 12 ekip. Tekmovalna komisija, ki ima svoj sedež v Mariboru (in ne v Celju, kot je bilo pomotoma objavljeno v januarski številki »Steklarja«), je sestavila takšen tekmovalni koledar, oziroma sprejela stari način točkovanja, da mora vseh 12 sodelujočih ekip nastopiti na vseh osmih prijavljenih kegljiščih. Po nastopu vseh ekip na enem kegljišču, dobimo vrstni red vseh dvanajstih na tem kegljišču tako, da je prva ekipa tista, ki podre največ kegljev itd. Ekipa, ki na določenem kegljišču podre največ kegljev, dobi 1 negativno točko, tista ki jih podre najmanj, pa 12 negativnih točk. Ko bodo po končanem prvenstvu tako zbrali vse rezultate, bo prvak te lige tista ekipa, ki bo iz vseh osmih kegljišč imela najmanj negativnih točk, in zadnja tista, ki bo imela največ negativnih točk. Še podrobneje pa se plasma na posameznem kegljišču seveda določa tako da za 2. mesto prejme ekipa 2 negativni točki, za 3. mesto 3 negativne točke, za 7. mesto 7 negativnih točk itd.

Dosedaj je končano tekmovalje samo na dveh kegljiščih, in to na kegljišču Konstruktorja v Mariboru in Ingrada v Celju.

V Mariboru so Hrastničani osvojili 9. mesto in s tem 9 negativnih točk v Celju pa 7. mesto in tu ponovnih 7 negativnih točk, kar je skupaj 16 negativnih točk, tako da po dveh kegljiščih zavzemajo na lestvici 8. mesto. Ob tem je potrebno še povedati, da iz lige

izpadeta dve ekipi v primeru da nobena ekipa ne bo izpadla iz republiške lige v II. republiško ligo — vzhod.

Tekmujejo osemčlanske ekipe v disciplini 200 lučajev in tako so steklarji v Mariboru na kegljišču Konstruktorja podrli 6.550 kegljev (povpreček 819), na kegljišču Ingrada v Celju 6.993 kegljev (povpreček 874), na kegljišču »Hmeljarja« v Žalcu 6.881 (povpreček 860) in na kegljišču v Slovenj Gradcu 6.816 kegljev (povpreček 852 podrtih kegljev).

Končni vrstni red na ostalih šestih kegljiščih ne bo znan vse do konca prvenstva, ker je razpored določen tako da bodo na teh kegljiščih vse ekipe po razporedu kegljale ločeno in ne vse hkrati, kot je to bil primer v Mariboru in Celju. Vse to pa daje še večjo draž in negotovost.

V ilustracijo: v Hrastniku so nastopile že 4 ekipe (tu nastopa »Bratstvo« v zadnjem kolu) in dosegle naslednje povprečke: Fužinar 863, Slovenj Gradec 851, Partizan (Trbovlje) 849 in Kovinar (Store) 836 podrtih kegljev. To pomeni da bodo steklarji morali tudi v Hrastniku napeti vse sile, da bi podrli čimveč kegljev in tako osvojili čim višje mesto vsaj na »domačem kegljišču« in tako čim manj negativnih točk.

Po štirih kegljiščih so posamezniki kegljali za »Bratstvo« takole (vrstni red števil, oziroma doseženega rezultata je naveden po vrstnem redu kegljišč: Maribor, Celje, Zalec, Slovenj Gradec):

- Čakić Ljubo (858, 938, 893, 877) povprečno 892;
- Peršič Anton (853, 933, 877, 834) povprečno 874;
- Kolšek Anton (—, 886, 892, 836) povprečno 871;
- Gnjidić Mile (846, 878, 828, 854) povprečno 852;
- Laznik Dolfi (824, 812, —, 916) povprečno 851;
- Pokrajac Doko (806, 842, 891, 820) povprečno 840;
- Mlakar Anton (768, —, 870, 868) povprečno 835;
- Pufler Ernest (819, 855, 808, —) povprečno 827;
- Koritnik Bojan (776, 849, 822, —) povprečno 816;
- Ocepek Franc (—, —, —, 811) povprečno 811.

Mislim, da že rezultati sami dovolj zgovorno kažejo, da bo boj za obstanek v ligi za kegljače »Brat-

stva«, ki sicer z veliko mero prizadevanja in entuzijazma vlagajo napore, da bi dosegli čim boljše rezultate, težak.

Kegljači »Bratstva« v preostalih 4 kolih morajo nastopiti še na naslednjih kegljiščih: Carda v Murski Soboti 31. 3. ob 15. uri, Diana v Murski Soboti 7. 4. ob 15. uri, Trbovlje 8. 4. ob 9. uri in v Hrastniku na Rudniku v soboto 21. 4. ob 15. uri (Bratstvo : Lokomotiva Maribor).

Prepričani smo da se bodo kegljači »Bratstva« še naprej z vso zavzetostjo borili, da bi dosegli čim boljše rezultate. Ob vsem tem pa je vsekakor treba pripomniti, da jih pesti precej problemov. Poleg tega da se borijo s finančnimi problemi je eden največjih problemov treniranje in nastopanje. Glede na to, da dejansko nimajo svojega ustreznega kegljišča (za prvenstvene tekme), večinoma trenirajo na Rudniku, kjer morajo plačati ure (katere na svojem kegljišču ne bilo treba), enako pa velja, če trenirajo v Trbovljah ali kje drugje. Tu si pomagajo predvsem tako, da odigrajo kar precej prijateljskih srečanj, ker morajo v Hrastniku ali Trbovljah, če so oni domačini, plačati ure, na povratni tekmi pa plačajo samo stroške prevoza in prehrane.

Vsa ta dejstva, kakor tudi to, da v zadnjih letih vse bolj narašča zanimanje za tovrstno športno udejstvovanje članov kolektiva Steklarne Hrastnik in drugih, je vsekakor utemeljena želja in potreba, da se tudi v spodnjem delu Hrastnika zgradi štiristezno avtomatsko kegljišče. Zavedati se je treba predvsem, da je potrebno rekreacijske objekte približati delavcem, tako bomo dobili masovnost, masovnost pa rodi kvaliteto, kvaliteta pa je prvi pogoj za doseganje boljših rezultatov.

Zato želimo, da se prične kegljišče čimprej graditi, saj se povsod sliši, da imamo že tako premalo rekreacijskih objektov, obenem pa je kegljišče takšne vrste rekreacijski objekt, kjer se lahko malo razmigajo tudi tisti, ki so že malo v letih.

Kegljačem »Bratstva« želimo, da bi dosegli v ligi čim boljše rezultate, gradbenemu odboru pa, da bi mu uspelo, da bi kegljišče čimprej pričeli graditi in ga tudi zgradili.

Strgaršek Janez

Humano okolje-več človečnosti

(Nadaljevanje s 13. strani)

Svet je obravnaval tudi dose-
danje rezultate sklepanja samo-
upravnih sporazumov v zdrav-
stvenem zavarovanju. Njegovo
osnovno stališče je bilo, da je tre-
ba sporazumevanje pospešiti, saj
je to sporazumevanje v bistvu u-
resničevanje ustavnih dopolnil in
je v duhu bodočih ustavnih spre-
memb, ko bodo delavci sami odlo-
čali o višini denarja za zdravstve-
no varstvo. Samoupravni spora-
zumi naj bi bili podpisani vsaj do
aprila in zato se bo Socialistična
zveza skupaj s sindikati in mla-
dinsko organizacijo odločno zav-
zela za učinkovito politično akcijo,
kajti nepodpisani sporazumi
ne morejo biti vzrok, da bi bile
pravice delovnih ljudi iz zdrav-
stvenega varstva okrnjene.

V nadaljevanju podajamo ne-
kaj podatkov o delovanju šport-
nega društva »Invalid« Hrastnik
in kako so letos proslavili svetov-
ni dan invalidov.

ŠD »Invalid« deluje že drugo
leto in ima 56 aktivnih članov v
kegljaški, šahovski in strelski sek-
ciji. V okviru teh sekcij organizi-
rajo raznovrstna tekmovanja, u-
deležujejo pa se tudi vseh šport-
nih sindikalnih prireditvev v
Hrastniku. Poleg tega pa se ude-
ležujejo tudi tekmovanj v okviru
svoje osrednje organizacije, kjer
so v kegljanju lani dosegli nekaj
lepih rezultatov; v šahu so na re-
publiškem prvenstvu invalidov
Slovenije v Velenju med 10 eki-
pami osvojili 4. mesto, prav tako
pa je bil Kerin Franc v svoji ka-
tegoriji invalidov na republiškem
prvenstvu četrti. To je le delček
njihovega delovanja.

Organizacijsko je društvo ko-
lektivni član Zveze vojaških voj-
nih invalidov Hrastnik, Občinske
zveze za telesno kulturo Hrast-
nik in seveda Republiške zveze
za šport in rekreacijo invalidov
Slovenije.

Na čelu društva je že od ustanov-
itve neutrudljivi Kerin Franc,
ki je v razgovoru za naš list med
drugim povedal, da dejavnost
društva financira Občinska zveza
za telesno kulturo Hrastnik, ne-
kaj sredstev prispevajo podjetja,
večji del pa se nabere od članari-
ne, večkrat pa posamezniki kar
sami nosijo stroške udeležbe na
prireditvah. Zato meni, da bo v
bodoče potrebno rešiti problem

financiranja, zelo boleče pa je tu-
di to, da nimajo svojega lastnega
kotička, kjer bi se sestajali, ime-
li sestanke, arhiv in podobno.

Ob zaključku razgovora se je v
imenu društva zahvalil vsem, ki
so kakorkoli pomagali društvu,
posebna pohvala pa velja kolek-
tivu Steklarne Hrastnik, ki pri-
skoči na pomoč ob raznih tekmo-
vanjih predvsem s pokali.

In kako so letošnji 25. marec
— svetovni dan invalidov prosla-
vili? Letošnje praznovanje je po-
tekalo v znamenju gesla »huma-
no okolje, več človečnosti«. Pri-
redili so šahovski brzopotezni tur-
nir in kegljaško tekmovanje v
borbenih partijah — 6 mož. Obe
prireditve je začel predsednik
kluba Kerin Franc, o pomenu te-
ga dneva pa je šahistom govoril
predsednik Občinske konference
SZDL Hrastnik Viktor Malovrh,
kegljačem pa predsednik Občin-
skega sindikalnega sveta Hrast-
nik Albin Zibret, kegljačem pa se
je v ekipi Občinske uprave pri-
družil tudi predsednik Občinske
skupščine Hrastnik Milinovič
Brane. V šahu se je pomerilo 5
ekip. Zmagali so šahisti KOP,
drugi so bili invalidi, tretji pa ke-
miki.

Precej masovnejše in razburli-
vejšje pa je bilo vsekakor keglja-
nje, kjer je sodelovalo 12 šest-
članskih ekip, ki so dosegle na-
slednje rezultate:

	Podrtih kegljev
1. KK Hrastnik	537
2. TKI	503
3. KK Bratstvo	490
4. Dol	482
5. STP	469
6. ZROP	445
7. Invalid I	440
8. Invalid II	438
9. Občinska uprava	438
10. SGP	433
11. KOP	404
12. Invalid III	357

Zmagovalci so prejeli pokale in
diplome, pomembnejše pa je bilo
vsekakor sodelovanje, med invali-
di in zdravimi pod geslom »huma-
no okolje — več človečnosti«!
Prireditve so bile dobro organizi-
rane, predvsem pa invalidom že-
limo še mnogo športne in osebne
sreče.

Strgaršek Janez

Delovno predsedstvo na občnem zboru strelske družine »Steklar«
je vodil naš dolgoletni direktor Klamšek Jože

OBČNI ZBOR STRELSKE DRUŽINE »STEKLAR«

Na novo zgrajenem strelišču
naše strelske družine nad železni-
ško postajo so se zbrali v lepem
številu člani in vabljeni gostje, da
bi izvedli letni občni zbor. Po
dolgih letih svojega obstoja 11. 3.
1973 prvič v svojem domu. Stre-
lišče sicer ni še popolnoma do-
končano, vendar to ni oviralo to-
variškega vzdušja, ki je prijetno
presenetilo marsikaterega povab-
ljenega.

Pred samim začetkom so si
gostje ogledali ter ugodno omeni-
li dosednji uspeh in trud, ki so
ga člani vložili v ta objekt. Stara
zapuščina »KK Bratstva«, staro
kegljišče namreč ni več sposobno
nuditi v nobenem pogledu tega,
kar je potrebno za urjenje strel-
cev, niti v tehničnem, niti v re-
kreacijskem smislu.

Na začetku občnega zbora je bi-
lo izvoljeno delovno predsedstvo,
za delovnega predsednika je bil
izvoljen Klanšek Jože. Dolgoletna
praksa izkušenega družbenopolitič-
nega delavca je v veliki meri
pripomogla k temu, da je občni
zbor potekal na vsebinsko kvali-
tetni ravni.

Iz poročila tov. Janeza Grohar-
ja, dolgoletnega predsednika dru-
žine, ki je na kratko prikazal pre-
teklo delo družine, je razvidno,
da je gradnja strelišča aktivirala
vse razpoložljive moči, kar pa je
negativno vplivalo na kvaliteto
tekmovalne ekipe. Poleg tega je
družino zapustilo nekaj članov, ki
so prej bili nosilci pomembnih na-
log. Sicer je bilo povedano, da je
tekmovalna ekipa le del bodočega
programa dela.

Večji poudarek je treba dati
masovnosti, zlasti še ženski ekipi
ter prodreti v širino. Pred nami
je naloga, usposobiti slehernega
občana v smislu splošnega ljud-
skega odpora, da bo vsak pridob-
il ustrezno znanje v obvladanju
strelnega orožja. Vključiti je tre-
ba čim širši króg mladih. V kolek-
tivu kot je Steklarna Hrastnik,
ki zaposluje polovico ženske de-
lovne moči, imamo tri strelke. S
tem nikakor ne moremo biti za-
dovoljni. Bodoča naloga družine
je, da to zadevo izpelje na pri-
merno raven. Ker pa tako delo
zahteva tudi ustrezen strokovni
kader, je družina povabila pre-
davalca iz Strelske zveze Slove-
nije ter organizirala šolo za strel-
ske sodnike, tako da danes raz-
polaga z lepim številom usposob-

ljenih, ki bodo kos nalogam pri
usposabljanju novih kadrov.

Iz poročila tov. Romana Špaca-
pana, predsednika gradbenega od-
bora smo izvedeli, da je strelski
rov v končni fazi gradnje. Med
letom 1973 nameravamo celotno
strelišče izročiti svojemu name-
nu, vključno s streliščem za voja-
ško, ki potrebuje le neznatno a-
daptacijo. Strelska lopa razpolo-
ga s štirimi strelskimi ležišči, kar
zadostuje našim potrebam. Manj-
pa še tlak v veliki dvorani za
streljanje z zračno puško. Vse
skupaj želimo dokončati do ob-
činskega praznika ali vsaj do
Dneva republike.

Po poročilih se je razvila živah-
na razprava, v kateri so člani
družine po svoje povedali, kako
in kaj mislijo, da je treba še sto-
riti. Razmislili naj se o možnosti,
kako bi se popestrilo bivanje v
domu v času, ko član čaka na
vrsto, da bo treniral, ali da se
med treningom malo sprosti.
Predlagan je bil med drugim
prostor za balinanje, namizni te-
nis, šah ter za razna druga raz-
vedrila, ki bi vsem skupaj dali
večji občutek domačnosti. Sploš-
na želja članov je, da bi se vsak,
ki pride na strelišče, ugodno po-
čutil med svojimi tovariši ter da
bi se sproščen malo spočil od
vsakdanjih skrbi in težav.

Pred zaključkom občnega zbo-
ra je tov. Klanšek Jože podelil
diplome tistim, ki so z uspehom
položili izpit za sodnike v strel-
ski družini.

Po končanem občnem zboru je
sledila skromna zakuska, med ka-
tero je spregovoril član odbora
Strelske zveze Slovenije tov.
Matko Rudi. Posredoval je izvle-
ke smernic za bodoče delo v dru-
žinah: Plan ligaških tekmovanj v
republiški ligi, ki jo nameravajo
uvesti, perspektivne možnosti na-
bave orožja, žal tudi nove cene
ter druge novosti.

V. K.

PREKLIC

Opravičujem se članom odbora
za izrekanje ukrepov pri Steklar-
ni Hrastnik za izrečene žalitve,
ki sem jih izrekel na komisiji, ter
se jim zahvaljujem, ker so odsto-
pili od tožbe.

Šubi Stanislav

Šahistom je spregovoril predsednik občinske konference SZDL Hrastnik
tov. Malovrh Viktor

Zanimalo vas bo

Prišli v podjetje

Hauptman Rado ključavničar; Uzmah Majda, odnašalka; Štiher Robert, kovinostrugar; Gornik Slavko, cizeler; Volaj Boris, ključavničar; Kirhmajer Rudi, dežurni pri butanu; Barič Karlo, krogličar; Ferizović Ferikija, odnašalka; Doberšek Boris, dostavljalec stekla; Stevanovič Petar, odnašalec; Jelen Roman, krogličar; Završnik Nada, odnašalka; Tosič Milenka, kontrolor stekla; Jovan Viktor, brusilec stekla; Bujadilo Zagarija, odnašalec stekla.

Odšli iz podjetja

— na lastno željo

Videnšek Nada, odnašalka, Brečko Tatjana, tehnični risar; Kahrimanović Vasva, odnašalka; Dacar Kristina, odnašalka; Grešak Stefanija, odnašalka; Ferenčak Katarina, čistilka.

V JLA

Erman Branko, kovinostrugar; Hauptman Zvonko, varilec; Mrak Branimir, krogličar; Korbar Viljem, krogličar; Levec Anton, kovinostrugar; Tržan Marko, krogličar; Draksler Marko, delavec v OZD 301; Delpin Ivan, krogličar; Potokar Dušan, dostavljalec stekla; Lavrič Albin, kalkulanti in konstruktor v OZD 101; Žibret Boris, delavec v OZD 301; Pilih Drago, pobiralec črepinj; Koritnik Karl II, kovinostrugar; Kamšek Rado, predstiskalec.

Samovoljno zapustili delo

Novak Jože, odnašalec; Novak Franc, odnašalec; Ravnikar Hedvika, odnašalka; Čobanovič Stana, odnašalka; Premec Vladimir, vzdrževalec v OZD 302; Možar Nada, odnašalka; Hrup Stanislav II., krogličar.

Poklicna rehabilitacija

Pušnik Franc II., ročni pihalec.

Umrli

Blagotinšek Boris.

Poročili so se:

Lukanič Ladislava, odnašalka in Vidmar Karl, krogličar; Racinger Mira, odnašalka in Oblak Jože, krogličar; Zajec Blanka, odnašalka in Rupnik Roman, ključavničar.

Prirastek v družini:

Pust Vojko — hčerko, Kovač Alojz — sina, Perc Gerhard, inž. — hčerko.

Pogovarjali smo se

US ALEKSEJ, dipl. inž. — vodja proizvodnje

Čeprav vas vsi dobro poznamo, pa vendar bi vas prosil za nekaj osebnih podatkov.

Rodil sem se 6. 4. 1937 v Pirotu v SR Srbiji. Solal sem se v Ljubljani. Tu sem leta 1966 diplomiral na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Takoj po končanem šolanju sem se zaposlil v novomeški steklarni »INIS«. Delno iz osebnih razlogov, delno pa zaradi slabe perspektive v »INIS«, sem se v začetku leta 1967 zaposlil v Steklarni Hrastnik.

V našem podjetju sem pričel delati 23. 1. 1967 najprej kot vodja obrata zmesarne in taljenja, po reorganizaciji podjetja v letu 1971 pa delam na delovnem mestu vodje proizvodnje.

Vaše delovno mesto je zelo odgovorno, ste direktno zadolženi za proizvodnjo; bi nam, prosim povedali kaj o problemih, ki se pojavljajo pri vašem delu?

Steklarstvo vedno spremlja problem, saj je znano, da ima nemško steklarsko združenje v svojem emblemu znak neskončnosti, ki naj ponazorijo, da problemov nikoli ne bo konec.

Isto velja tudi za naše podjetje. Težave nastajajo takorekoč vsak dan, zdaj tu, zdaj zopet na drugem mestu ter bi jih v kratkem težko navedel. Če pa že moram oddvojiti eno, ki bi jo bilo treba v bližnji prihodnosti rešiti, potem bi omenil težavo pri izdelavi orodja. Tu predvsem zaradi premajhne kapacitete delavnic in nekaterih subjektivnih vzrokov ne moremo priti na zeleno vejo.

Kaj mislite, da bi bilo potrebno storiti, da bi dosegli boljše proizvodne uspehe.

Fizični obseg proizvodnje se je v lanskem letu nekoliko zmanjšal. Vzrokov za znižanje fizičnega obsega proizvodnje v lanskem letu je več. Delno je na to vplivala sprememba asortimana, saj je bil komadni plan lansko leto dosežen. Ostali vzroki pa so za oba proizvodna obrata različni. Tako v obratu ročne in polavtomatske proizvodnje ni bil dosežen fizični obseg proizvodnje predvsem zaradi pomanjkanja delovne sile. Kot dokaz zato naj navedem, da v preteklem letu ena od kadrih peči ni stalno obratovala. V obratu avtomatske proizvodnje pa so bili IS stroji na kadrih peči »H« tako izstrošeni, da je bil odpadek daleč nad pričakovanim.

Ko tako poznamo vzroke, ni težko najti rešitve. V obratu avtomatske proizvodnje moramo takoj spraviti vzdrževanje na tako višino, kot jo zahteva proizvajalec strojev. To sicer zahteva dodatna sredstva, vendar bo dalo take rezultate, da v končnem ne bo predstavljalo izdatka, ampak prihranek. Za obrat ročne in polavtomatske proizvodnje pa moramo skrbeti, da bo imel zadostno število delovne sile. Ker se čuti pomanjkanje delovne sile povsod, ne samo pri nas, bomo v prvi vrsti morali poiskati notranje rezerve, to je smotrno izkoristiti že

razpoložljivo delovno silo. V tem pogledu so že bili storjeni prvi koraki, v bodoče pa bomo morali odnašanje izdelkov v hladilne peči mehanizirati in s tem zmanjšati število potrebnih delavcev.

Samoupravni organi so se odločili, da gre podjetje v investicije, ki naj bi povečale bruto proizvodnjo za približno 100 %. To je vsekakor pomemben korak v nadaljnjem razvoju našega podjetja. Kaj bi lahko rekli o tej pomembni odločitvi?

Že z instaliranimi kapacitetami smo dosegli zadovoljiv nivo proizvodnje. Če pa bi ostali pri tem, to ne bi pomenilo stagnacije, ampak glede na razvoj ostalih steklarn nazadovanje. Zato se mi zdi sklep o novih investicijah logičen in nujen. Seveda pa je taka investicija vsaj v začetku breme in povzroča dodatne težave. Vse to pa bomo ob primernem angažiranju vseh prizadetih prav gotovo uspešno prebrodili. Posebno pa bi rad opozoril, da začetnih težav, ki se bodo pojavile ob osvajanju nove proizvodnje, ne bi sprejemali kot znak napake pri investiranju, saj se je že mnogokrat pokazalo, da so potem, ko se proizvodnja osvoji, rezultati zelo dobri. Kot primer naj navedem težave, ki so nastopile na elektro pečeh in dobre rezultate, ki smo jih beležili potem, ko smo vse napake odpravili.

Priprave za ustanovitev TOZD so v polnem teku. Njihov cilj je prispevati odločen korak k stabilizaciji gospodarstva. Bi lahko rekli, kaj vi pričakujete od TOZD?

Ustanavljanje TOZD je nadaljnji korak v razvoju samoupravljanja, zato pričakujem od njih enake učinke kot jih je dala ustanovitev delavskih svetov. Gotovo pa je, da je v našem podjetju veliko težje formirati TOZD kot npr. pri ISKRI, ki ima posamezne obrate dislocirane in je pri njih rezultat dela veliko lažje ugotavljati. Z nabavo določene opreme, npr. števec za merjenje porabe energije itd., in pri dobri presoji ob ustanavljanju TOZD pa mislim, da bodo TOZD tudi pri nas dale željene rezultate.

Tovariš inženir, najlepše se vam zahvaljujem za vaše odgovore. Zelim vam kar največ ugodnih rezultatov pri vašem odgovornem delu ter čimveč ugodja v privatnem življenju.

Jože Premec

IN MEMORIAM

BORIS BLAGOTINŠEK

Življenje ni volja posameznika. Življenje je moč usode. Kako kruto, pa vendar resnično je to spoznanje. Moč nasprotnika človekovega življenja je nepremagljiva. Niti trdna volja in človekova upornost sta nemočni. Kajti če ne bi bilo tako, potem bi bil Boris verjetno še med nami. Borisova življenjska luč je hitro, mnogo prehitro ugasnila. Ko ga je domača gruda sprejela v svoj tihi, skromni dom, je izpolnil komaj 25 let. Boris Blagotinšek se je rodil 10. 12. 1947. V naše podjetje se je prišel učiti lesostrugarskega poklica leta 1962. Kot izredno priden in marljiv u-

čenec je hitro napredoval ter se že v začetku leta 1965 izučil za lesostrugarja. Leto dni za tem je odšel k vojakom, od koder se je vrnil septembra 1967 in se ponovno zaposlil v našem podjetju. Njegova skromnost, marljivost in občutek za sočloveka, mu je naklonila izredno velik krog prijateljev. Njegovi predstojniki niso imeli z njim nikoli nobenega problema. Vsako delo je opravil hitro in natančno, tako da je bil tudi kot delavec izredno priljubljen in spoštovan. Kot človek je dosti pridobil, kot član družbe je svoje naloge vestno opravljal. Pred njim je ostalo življenje. Žal je bilo to izredno kratko. Zahrbtna bolezen ga je kmalu priklenila na bolniško posteljo. Tudi sodobna medicina je ostala nemočna. Borisova izredna volja in upornost nista bili kos tako močnemu nasprotniku. Mladi cvet je klonil ob prihodu svoje šestindvajsete pomladi. Mesto na polju mladosti, kjer je stal Boris, je ostalo prazno. Domača gruda ga je za vedno sprejela v svoj hladen objem. V vitrino spominov pa smo spravili Borisov prijetni lik, njegov tihi glas in veder obraz. Prijatelji smo izgubili dragega sotočnika, družba vzornega člana, starši dragega sina. Življenje ni volja...

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: KARL DREMEL	TANKA BOMBA BAZASTA TKANINA	GRŠKA BOGINJA LOVA	SNEŽAK	SLADKO VODNA RIBA	OVALNA GLINASTA PIŠČALKA		NAČRT	ZELENI CA V PUŠČAVI	ŽIVAL, KI RIJE POD ZEMLJO	STARO RIMSKI POZDRAV	LOŠČILO		VEČJA VODNA PTICA	ATENIN ŠČIT, VARSTVO	PRESTOLNI CA BANGLA DESA	IVAN LEVAR	»PLAŽA« ZMAZEK	HITRO HLAPO LJIVA TEKOT ČINA (ZA NARKOZE)	POLJSKI PRIDELEK
MLEČNI IZDELEK						PRIZNANJE V ŠPORTU ZA IZREDEN DOSEŽEK						NEGOVA LEC NOG							
RAZPORED SOLSKIH UR						LIČINKA METULJA, STRAŠILO						POLITIČNO GESLO FRANCOŠKE REVOLUCIJE							
TRAVNATA PUSTINJA						PRIPADNIK STAROINDIJAN SKEGA LJUDSTVA						FIGURA, PODOBA				ZAMAŠEK			
TAKSA ZA ROBO, KI JO PUSTINO LEŽATI						MITOLOŠKI LETALEC						ITALIJANSKA POPEVKARICA				MEHANSKA NAPRAVA			
SPISEK IMEN							MORSKI ROPAR	REČICA V MAKEDONIJI	SKRAJNI DEL CELINE	NEPREMAČ LJIVI GRŠKI VELIKAN	FRIGIJSKI KRALJ						RADIJ		
								NAŠ POLOTOK			HITROSTNE TEKME						KORČULAN SKI PLES Z MEČI		
ZGODOVIN SKO MESTO CE BLIZU ZADRA				BAKŠIŠ										EMBLEM NAC. SOCIAL. STRANKE IN TRETJEGA RAJHA	NOGOMETŠ DINAMA IZ ZAGREBA				
	GRŠKO MESTO V JUŽNI ITALIJI								STANJE ZAMA KNJENOSTI							OČRT, OPIS			
POSTANI DOPISNIK »STEKLARJA«	SLOVENSKI SLIKAR (LOJZE)	MOLIBDEN							GORNJI DEL STOPALA				»LUKNJA« V ZEMLJI ZA ČRPAJNE NAFTE	KOČLJAŽEV »VOLAN«					
		MESTO V ITALIJI											ČARGO IVAN						
CENT						PREBIVALEC SARAJEVA										PLANINA V MAKEDONIJI			
						ČLOVEK- STROJ										UROŠ RAVNIKAR			
OGNJENA KATA STROFA						HIMALAJ SKA KOŽA				GORNJA OKONČINA	ZVER IZ RO DU MAČK					UČENJE		POGANSKI DUHOVNIK	SLOVENSKI SLIKAR, MEČEN (ANTON)
						ŽENSKA REVIJA					VEKANJE, STOKANJE					IZVRŠNI SVET			
POVRŠIN SKA MERA													NAKLADA, NATIS						
							NEMŠKA DEMOKRAT. REPUBLIKA	MESTO V ITALIJI					IGRALEC HUNTER						
NAJMLAJŠI SLANI PIONIR SKE ORGA NIZACIJE																	ŽIVO SREBRO	VRSTA ZITARICE	
																		LJUDSKI ODBOR	
VELIKA JUŽNO AMERIŠKA KAČA																OKROGEL KRUH			
KRAJ PRI TRŽIČU																HEROJ DELČEV			

NAGRADNA KRIŽANKA

Za pravilno rešitev nagradne križanke razpisujemo 7 nagrad:

1. nagrada 30 din
2. nagrada 20 din
3. do 7 nagrada 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: uredništvo »STEKLARJA«, Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do petka 20. 4. 1973.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko v marčni številki »STEKLARJA« smo do določenega roka prejeli 70 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada 30 din: Heda GUNA,
2. nagrada 20 din: Vida VOLKER,
3. do 7. nagrada po 10 din: Slavi PERŠIČ, Miha JELENC, Albert BARIČ, Vikica OPLOTNIK, Marjeta PETAN.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, starega očeta

HUDI ALOJZA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Iskreno se zahvaljujemo predstavnikom — govornikom SZDL, sindikalne organizacije, ZVVI, pevskega društva, ki so lepo opisali življenjsko pot in delo dragega pokojnika. Zahvaljujemo se tudi pevskemu zboru in godbi za žalostinke, upravi in sindikatu za vence.

Zalujoča žena Marija, hči Hedvi, sinova Viktor in Alojz z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega očeta

IVANA PETERLINA

se zahvaljujem govorniku, godbi, pevskemu zboru, vsem prijateljem, znancem in sosedom, ki so ga spremili na zadnji poti ter mu darovali cvetje. Zahvaljujem se tudi mojim sodelavcem za venec.

Zalujoči sin Ivan in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage žene, mame, stare mame

KNEZ MARIJE, roj. Baumkircher

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za tolažilne besede, izraženo sožalje, darovano cvetje in vence. Obema govornikoma, godbi na pihala in pevskemu zboru Svobode II. za zaigrane in zapete žalostinke, sindikatu Steklarne za denarno pomoč ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti na dolsko pokopališče.

Mož Alojz, sinova Alojz in Jože ter hčerka Monika z družinami

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža in očeta

MAJES JOŽETA

se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo pevcem, godbi Svobode II, govornikoma za njune poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi delavkam satinirnice in slikarskega oddelka za finančno pomoč.

Zalujoči: žena Zinka, hči Marica z družino, sin Jožko z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža in očeta

JERIČ VIDKA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem za tolažilne besede in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se vsem govornikom za lepo orisano življenjsko pot dragega moža. Godbi in pevcem Svobode II., sindikalni podružnici Steklarne, Lovskemu društvu, delavcem ključavničarske delavnice, sodelavcem iz skladišča ter vsem, ki so darovali vence in cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena Marica, sinova Miran in Videk, mati, oče, brat ter ostalo sorodstvo